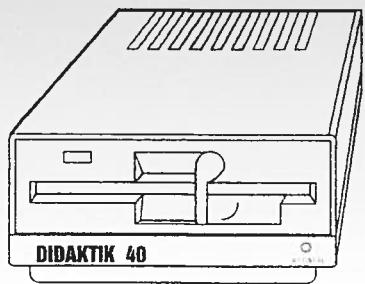

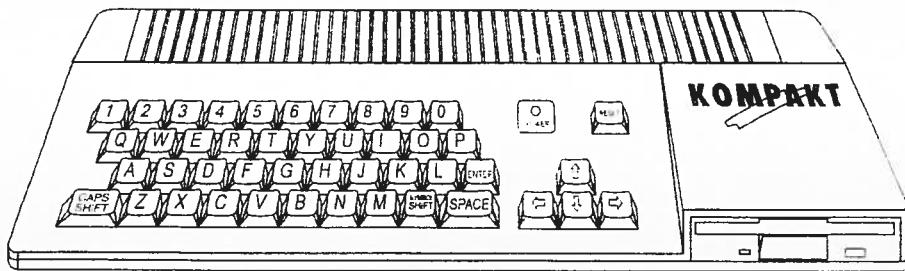
EIM

mega

Didaktik M, GAMA
Didaktik KOMPAKT
ZX Spectrum
DELTA

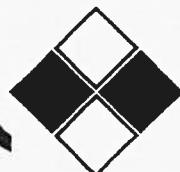

EI Manager
EI Formátovač
EI dTEXT
ZXSCREEN.EXE
DISK COPY
KOMANDER

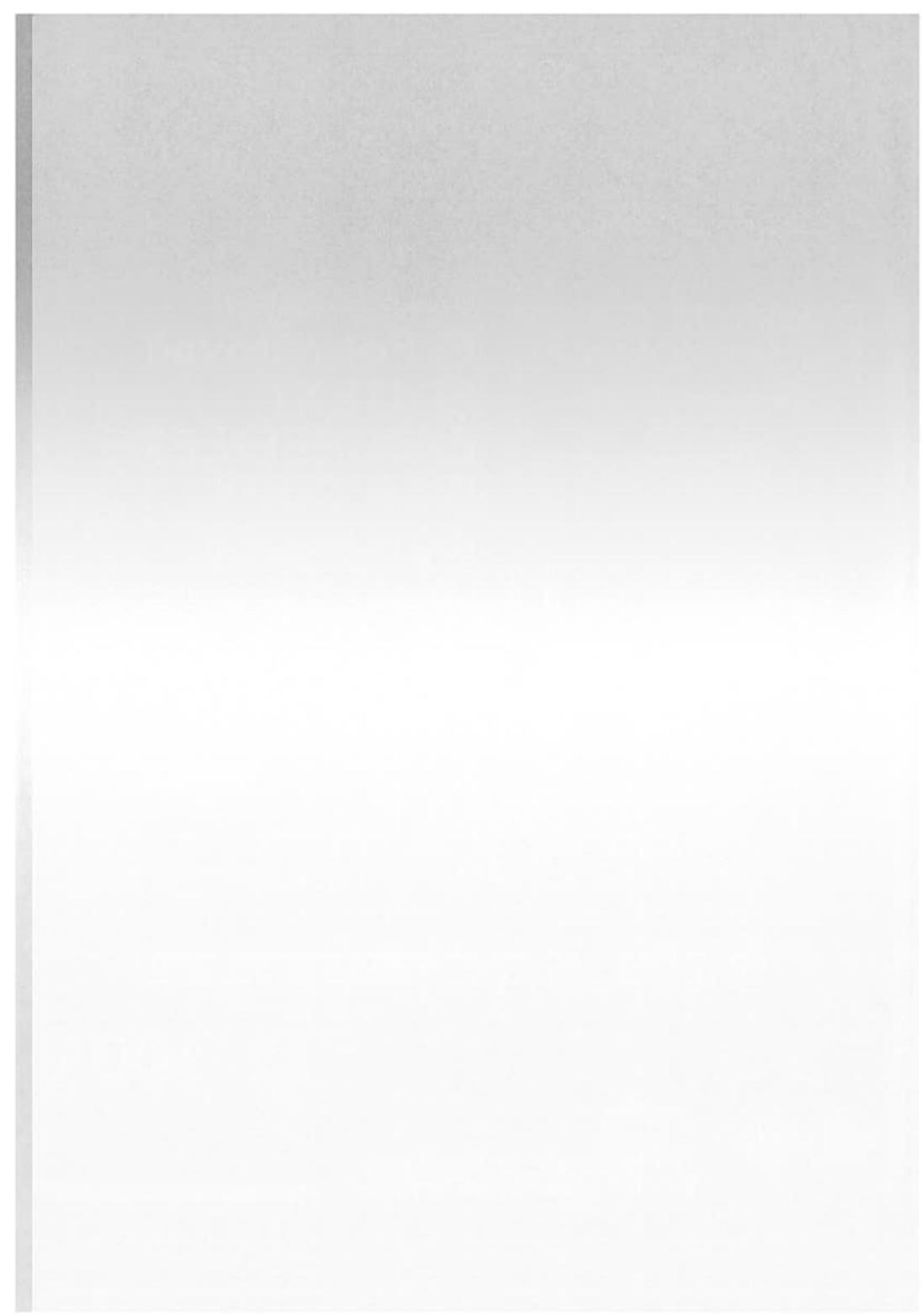

Príručka pre používateľa programu

© 1993

Perpetum

Obsah

Kapitola 1	2
Ako čítať príručku MEIM	2
Kapitola 2	3
Úvod k EIM	3
Kapitola 3	6
Požiadavky na hardware	6
Konverzia a prenos	6
Začíname	6
Kapitola 4	9
Inštalácia - Setup	9
Kapitola 5	13
Spustenie programu	13
Základné menu	13
Kopírovanie	15
Premenovanie	16
Tlač	16
Hot keys	17
Kapitola 6	18
ASCII viewer	18
Kapitola 7	20
Hexa viewer	20
Kapitola 8	21
Hexa editor	21
Disk editor	21
Kapitola 9	23
Export	23
Import	25
Riešenie prakt. problému	26
Kapitola 10	28
Problémy s disketami	28
Chybové hlásenia	28
Mám problém s EIM	28
Kapitola 11	31
EI Formátovač	31
Diskcopy	32
Kapitola 13	33
DTEXT	33
Slovník	36
ZX Screen.EXE	36
Kapitola 14	37
Komander	37
Kapitola 15	39
Tipy, finty, rady	40
Zoznam blokov Mega EIM	41
Vysvetlivky pojmov	42

V mene firmy Perpetum Vám
ďakujem za prialosť, ktorú ste nám
prejavili zakúpením tohto
programového produktu a želám
Vám mnoho úspechov pri práci s
ním.

Peter Pokorný

-majiteľ firmy

PETER POKORNÝ

Kapitola 1

Ako čítať dokumentáciu k programovému balíku Mega EIM

Toto je to najlepšie miesto od ktorého môžete začať čítať!

Kedže nie každý užívateľ bude využívať všetky funkcie tohto programového balíku, rozhodli sme sa Vám hneď na začiatku pomôcť. Niekoľko riadkov nižšie nájdete popisy kategórií užívateľov a vyberte si z nich tú, ktorá sa na Vás najlepšie hodí. Potom si prečítajte naše odporúčania pre túto kategóriu užívateľov.

Kategória A:

Som začiatočník a programový balík Mega EIM patrí medzi prvé programy, ktoré som začal používať.

Kategória B:

Mega EIM potrebujem pri svojej práci a to najmä pri písaní dokumentov na PC a aj na svojom Didaktiku resp. ZX Spectre.

Kategória C:

Prístup k PC mám minimálnu a program budem využívať len s disketami pre Didaktik.

Kategória D:

Rád si upravujem a prekladám zahraničné programy.

Kategória E:

Neznášam čítanie príručiek.

Návod pre užívateľov kategórie A:

Najskôr si prečítajte úvodnú kapitolu v ktorej sa Vám pokúsime načrtiť hlavné črty celého balíku programov. Ďalej postupujte podľa kapitol venovaných jednotlivým programom, prípadné problémy si môžete konfrontovať s kapitolami Chybové hlásenia, Mám problém s EIM a Tipy, finty, rady. Pokiaľ nebudeť ro-

zumiet niektorým pojmom nalistujte si kapitolu Vysvetlivky.

Návod pre užívateľov kategórie B:

Pre Vás sú mimoriadne cenné informácie v kapitole Inštalácia-Setup, Export, Import a DTEXT. Rovnako sa Vám určite veľmi hodí ak si prečítate kapitolu venovanú Elformátovaču. Pokiaľ si ich prečítate pozorne určite sa vyhniete problémom spojených s nesprávnym nastavením prepínačov.

Návod pre užívateľov kategórie C:

Balík programov Mega EIM v plnej mieru uspokojí aj Vás pretože už samotný program EIM okrem funkcií na Export a Import je vybavený množstvom funkcií pre veľmi prehľadnú správu súborov na Didaktiku. Odporúčame Vám podrobne si prečítať časť venovanú Kopírovaniu, premenovaniu a editovaniu súborov, ďalej kapitoly venované programom Diskcopy, Elformátovač a Komander.

Návod pre užívateľov kategórie D:

Pokiaľ si rád prekladáte cudzojazyčné programy, potom má pre Vás mimoriadny význam kapitola venovaná Hexa editoru a Disk editoru. Ak však hľadáte inšpiráciu práve v programoch produkcie firmy Perpetium, potom si nalistujte Zoznam blokov Mega EIM a text Lisenčnej zmluvy, ktorú ste sa zaviazali dodržiavať...

Návod pre užívateľov kategórie E:

Zadajte RUN a stlačte ENTER.

Doporučenie pre všetkých

Príliš veľa údajov sa ťažko pamäta. Nie je preto zlé, ak si novo naštudované informácie ihneď vyskúšate.

Kapitola 2

Čo je MegaEIM?

Mega EIM je integrovaný systém nadstavbových programov pre užívateľov mikropočítačov **Didaktik M, GAMA, KOMPAKT, ZX Spectrum, Delta** a disketovej jednotky **Didaktik 40 (80)**.

Súčasťou kompletu sú programy určené k správe súborov formátu **MDOS (EIM, Komander)** a **MSDOS (EIM)**, program učený prenos súborov z diskiet formátu **MDOS** na **MSDOS** a opačne (**EIM, ZXSCREEN.EXE**). Ďalej program na rýchle kopírovanie obsahu celých diskiet (**Diskcopy**), formátovanie diskiet ako pre PC, tak pre **Didaktik (Elformátorac)** a jednoduchý textový editor (**DTEXT**), prostredníctvom programu **EIM** kompatibilným s editorom pre PC - *Text602*.

Úvod k EIM

V dobách, kedy sa dokumenty písali iba na papier, bolo sice ich revidovanie obtiažné, ale malo jednu výhodu. Každý, kto mal oči, mohol si dokument prehliadnuť. Súbory vytvorené na dnešných počítačoch sa na disketách sice

lahko revidujú, ale súbory vytvorené na vzájomne nekompatibilných počítačoch spôsobujú užívateľom nemálo starostí. Prenos a konverzia dát z nášho dobre známeho **Didaktiku či ZXS (MDOS)** do formátu pre počítače

kompatibilné s **IBM PC (MSDOS)**,
neboli a určite nebude jediným
problémom tohto typu. Tisíce
programátorov si deň čo deň ničia
zdravie kvôli podobným problémom s
počítačmi **IBM PC, MACINTOSH,**
AMIGA, ATARI ... Výsledkom takejto
tvorivej práce môže byť software,
pomocou ktorého sa stane prenos a
následná konverzia dát záležitosťou
sekundy. Pokiaľ však takýto program

nepracuje korektnie, môže dôjsť k strate alebo poškodeniu dát a potom užívateľa programu čaká nekonečne úmorná práca spojená s opravou chýb.

Prenos súborov našim produktom v sebe obsahuje ďaleko viac ako len prenos dát z jedného počítača do druhého, i keď aj toto možno považovať za jeho veľmi dôležitú súčasť. Prenos taktiež znamená konverziu dát z jedného formátu do druhého pomocou prevodného programu. Vznik tohto softwarového produktu pre počítače spolu pracujúce s disketovou jednotkou **D40/80/Kompakt** považujeme za výrazný prelom v pohľade na význam tohto typu počítačov v budúcnosti.

Mnoho užívateľov má (prípadne bude ma) istú, často obmedzenú možnosť pracovať na počítačoch triedy IBM PC. Keďže sú počítače triedy IBM PC a tiež softwáre na ne cenovo neprístupné, uspokojujú sa iba obmedzeným prístupom k nim (napr. v zamestnaní).

Do uvedenia na trh nášho nového produktu však väčšina užívateľov D40/80 a Kompaktu nemala prakticky žiadnu možnosť využiť svoj domáci počítač k práci so súbormi MSDOS (IBM PC).

Súčasťou tohto programu sa však Vaše možnosti podstatne menia a budete mať konečne možnosť využiť prednosti oboch kategórií počítačov.

Doma pracovať na cenovo bezkonkurenčnom počítači ZXS alebo kompatibilnom s využitím mimoriadne lacného software a v práci využívať počítač triedy IBM PC.

Keď sa časom rozhodnete predsa len pre počítač triedy IBM PC, určite si z času na čas budete chcieť spomenúť na staré dobré programy na ZXS. Toto Vaše želanie je pre nás program hračkou, pretože je vybavený funkciou k prenosu programov zo ZXS na PC tak, že sú priamo spustiteľné v simulátore ZXS na IBM PC.

Čo je konverzia?

Konverzia resp. prevod je proces pri ktorom sa mení obsah dokumentu vytvoreného jedným programom tak, aby bol tento použiteľný v inom programe. Keďže skoro každý textový editor používa vlastný formát pre ním vytvorený textový súbor vystavá tým potrebu riešiť túto nekompatibilitu pomocou konverzných (prevodových) programov. Programátori na PC tento problém riešia priamo v textových editoroch pomocou exportných a importných filtrov.

Raždý moderný textový editor na PC je vybavený minimálne nasledovnými filtermi pre textové súbory:

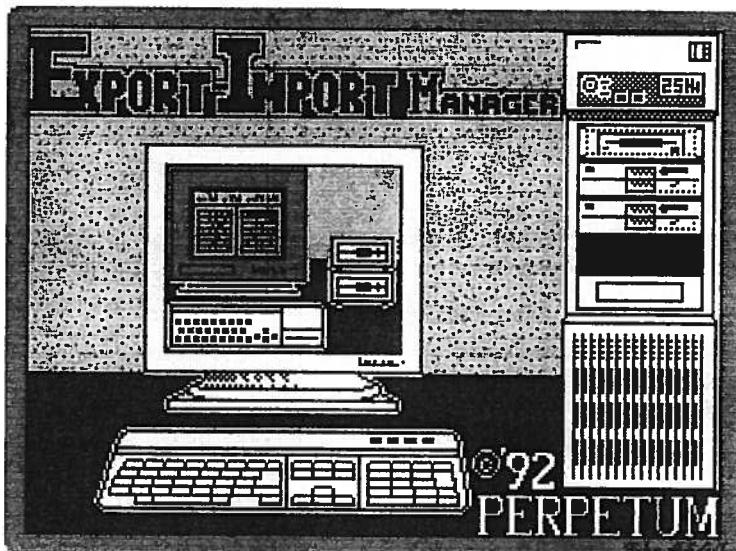
ASCII, Microsoft Word, T602, Windows write, Word star

Bohužiaľ na Didaktiku je situácia podstatne nepriaznivejšia. Jediný profesionálny program určený ku konverzii textov medzi textovými editormi na počítače Didaktik a ZXS je s produkcie firmy Proxima (súčasť kompletu Desktop). Konverziu do formátu niektorého profesionálneho editoru zvládne zatiaľ iba nami distribuovaný Export - Import Manager. Ak nemáte možnosť pracovať s textovým editorom Text602, nemusíte sa obávať, že by ste konvertovaný textový súbor nemohli použiť aj v niektorom inom textovom editore. Prakticky každý editor na PC je vybavený importným filtrom pre T602 (Kamenický, Kamenik, KEYBCS2, atď...).

Podobný, ba dokonca ešte zložitejší problém je s grafickými formátmi súborov na PC. Iba pre názornosť uvediem niekoľko najčastejšie používaných grafických formátov:

TIFF, GIF, PCX, Bitmap, EPS, TGA

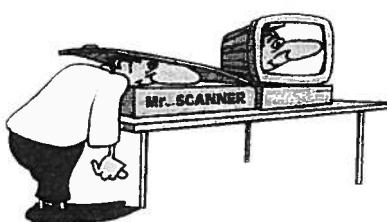
Konverzia súboru typu Screen z Didaktiku do niektorého zo štandardných grafických formátov pre PC je podstatne zložitejším problémom. Ak pri textových súboroch možno nájsť aspoň niekoľko spoločných rysov, tak potom pri grafických súboroch rôzneho formátu nenájdete prakticky nič spoločné... Napriek týmto veľmi nepriaznivým okolnostiam pomocou programov EIM a ZXSCREEN.EXE budete môcť svoje obrázky vytvorené na Didaktiku konvertovať do jedného zo štandardných grafických formátov - PCX.

Kapitola 3

Požiadavky EI manageru na hardware:

- 1, Počítač ZXS kompatibilný, disketová jednotka D40/80/Kompakt, popr. aj druhá - B: mechanika, tlačiareň s rozhraním CENTRONICS.
- 2, Počítač triedy PC XT/AT s možnosťou pracovať s disketami s kapacitou 360K-5.25" alebo 720K-3.5".
Pokiaľ je Vaše PC vybavené mechanikou 1.2M, prečítajte si čas venovanú formátom a formátovaniu diskiet. Pokiaľ však chcete na počítači PC prevádzkovať simulátor ZXS, odporúčame Vám minimálne PC AT 286/16MHz. Použitie programu ZXSCREEN.EXE je podmienené grafickým adaptérom VGA.

Konverzia a prenos

EIM podporuje prenos a konverziu dát medzi nasledovnými programami pre Didaktik a PC:

- dTEXT Epson (slovenský/český/tabuľkový) - Text602 ; obojsmerne, podporuje diakritiku, Ak používate iný textový editor pre PC, môžete exportovať

text načítať pomocou importného filtra tohto editora.

- dTEXT Epson (slovenský/český) - ľubovoľný software na IBM PC používajúci znakovú sadu s kódmi podľa Kamenických, obojsmerne, podporuje diakritiku
- DESKTOP - Text602 ; smerom na PC, podporuje diakritiku a aj fonty - jednosmerne
- Iný editor - Text602 ; obojsmerne, nepodporuje diakritiku
- Súbor ZXS - simulátor ZXS na PC ; obojsmerne
- Prostredníctvom programu ZXScreen.EXE, ktorý je súčasťou balíku, umožňuje prenos a následnú konverziu súborov videoram (SCREEN - 6912bytov) do formátu PCX pre PC.
- Pokiaľ si vytvoríte vlastnú utilitu, ktorá Vám skonverte data z niektorého programu pre ZXS do formátu n nejakého programu pre PC, môžete takto vytvorený súbor potom bez úpravy preniesť z diskety pre D40/80/Kompakt preniesť na disketu pre PC.

Začíname s EIM

EIM je svojou koncepciou a obsluhou veľmi blízky programom známym užívateľom PC. Od známeho Norton Commanderu sa odlišuje iba slovenským prostredím a konverzným prenosom. Inak spôsob práce s programom je prakticky zhodný.

Ak sa Vám bude zdať program pri prvom spustení obsiahly, siahnite po príručke a nezúfajte, zakrátko ju už nebudeste potrebovať. To je dané aj tým, že všetky funkcie, ktoré môžete v danej chvíli použiť, sú zobrazené na obrazovke monitoru.

K spokojnej práci Vám odporúčame dodržiavať nasledujúce inštrukcie pre prácu s programami, s ktorými EIM spolupracuje:

dTEXT

- Pri práci nie ste ničím obmedzovaní. Problémy môžu nastať iba v prípade, že nepoužívate nami upravenú verziu programu - dTEXT Epson. Toto sa môže prejavit **nesprávou konverziou špeciálnych znakov českej a slovenskej abecedy**. Napríklad slovíčko "Třebíč" napísané v textovom editore dTEXT sa po preniesení do PC zmení na "Týběš". Toto platí pre oba smery prenosu.
- Pri prenose textu z dTEXT do programu pracujúceho so sadou podľa Kamenických (**VENTURA, WINDOWS, AMI, PAGE MAKER** ...) je niekedy lepšie vypnúť prepínač CRLF (popis ďalej) a text načítavať cez režim "8-bit ASCII".
- Pri písaní textu v dTEXT odporúčame **vypnúť formátovanie a delenie a písat text súvislo, bez voľných riadkov**.

DESKTOP

- 1, Dĺžka riadku je prenásaný parameter, takže tu sa nemusíte obávať žiadnych problémov.
- 2, Priradenie fontov 1 a 4 je programom pri prenose zachované. Pozor na to, že Text602 používa k tvorbe textových súborov iba jeden základný font, pričom umožňuje zmenu jeho veľkosti. Priradenie fontov v Desktupe k veľkosťiam fontu v T602 je nasledovné:
  - FONT 1 - štandardné
  - FONT 2 - tučné
  - FONT 3 - kurzíva
  - FONT 4 - široké
- Teda pokiaľ chcete, aby sedelo priradenie fontov, inštalujte si do DESKTOPu fonty, ktoré tomuto priradeniu zodpovedajú.

- 3, Pri prenose je ignorované zarovnanie riadku k pravému okraju a vycentrovanie. Pri konverzii sa text zarovná vždy k ľavému okraju.

- 4, DESKTOP zobrazuje na rozdiel od T602 texty proporcionálne. Preto Vám odporúčame používať pri písaní v ňom fonty neproporcionálne, t.j. fonty s písmenami rovnakej šírky.

- 5, Prenos grafiky (obrázkov v textových dokumentoch) z DESKTOPu nie je implementovaný.

INÝ EDITOR

EIM umožňuje prenos prakticky z ľubovoľného textového editora na ZXS. Text však musí byť uložený na diskete. Pokiaľ sa rozhodnete používať iný textový editor, **nepoužívajte diakriticke známkenu**. Pre prenos sú tiež nevhodné texty, ktoré boli komprimované.

TEXT 602

Odporúčania pri prenose do dTEXT-u :

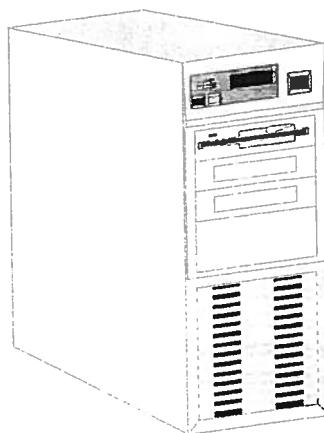
- 1, Vstupno-výstupný kód je nutné nastaviť na **sadu Kamenických (KEYBCS2)**, inak nebudú sedieť znaky s diakritikou.
- 2, Pred prenosom preformátujte text na šírku **64 znakov**, ktorú používa dTEXT. Ak by sa Vám aj napriek tejto úprave nepodarilo preniesť text do dTEXTu k plnej spokojnosti (riadky "pretekajú" a celkový vzhľad textu je nepekný), rozbrite celý text v T602 tak, aby každý riadok bol samostatným odstavcom. Nastavte si kurzor na začiatok textu, klávesom Insert zapnite prepisovací mód a držte stlačenú klávesu ENTER. Kurzor zbehne po celom teste a každý riadok sa stane samostatným odstavcom.
- 3, Po konverzii a preniesení textu do dTEXTu budú na začiatku textu chaotické znaky. Sú to kódy, ktoré používa Text602 pre svoju informáciu. Ak sa im chcete vyhnúť, nepoužívajte funkciu Ulož (Ulož do...), ale funkciu Export-ASCII.

- 4, Priamy prenos do DESKTOPu nie je možný. Text pretransformujte najskôr na sekvenčný súbor a potom pomocou utility dodávanej v KUD1 pre registrovaných užívateľov DESKTOPu ho môžete načítať do DESKTOPu.
- 5, Pokiaľ máte iný textový editor na ZXS, nepoužívajte v T602 diakritiku.
- 6, Pri práci s T602 nevytvárajte, pokiaľ to nie je nevyhnutné, súbory dlhšie ako 20KB, vyhnete sa tým práci v editore EIM pri rozdeľovaní textu na bloky.

Simulátor ZXS na PC

Program EIM prenáša a transformuje súbory z formátu ZXS do formátu simulátora ZXS pre PC od autorov E. RINDTa a L. BRUKNERa z roku 1991.

- 1, Neprenášajte do simulátora programy typu SNAP, PACKSNAP, TOOLS a pod., ktoré využívajú diskovú pamäť ROM.
- 2, Programy pred prenosom upravte do kazetovej verzie. K tejto úprave Vám poslúži aj hexa-editor programu EIM. Postačí ak nahradíte všetky hviezdičky za príkazom LOAD pauzou(medzerou).
- 3, Pred prenosom skontrolujte, či program funguje na Vašom počítači.
- 4, Ak používate na PC iný simulátor ZXS, kontaktujte sa na firmu Perpetum, ktorá vlastní konverzné programy pre PC prakticky na všetky typy simulátorov.

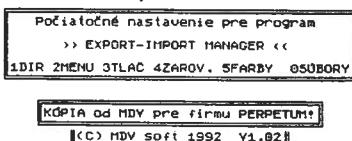
Kapitola 4

Prvé spustenie programu - inštalácia - Setup

Kedže program umožňuje tlač katalógu, ASCII a hexa výpisu na tlačiareň s rozhraním CENTRONICS, prácu s druhou mechanikou (B:), môžete si pomocou SETUP-u (slovensky-nastavenie) vybrať parametre, ktoré sa nastavia vždy pri spustení programu a zmenia sa a pri ďalšom použití SETUPu.

Program na nastavenie spustíte prikazom LOAD * "setup".

Po nahráti sa objaví nasledovné menu s ponukou:

Ihneď po štarte programu si môžete načítať posledne nastavené parametre posledne uloženého setupu z diskety. Nastavte si kurzor na položku v menu, ktorá zodpovedá disku v ktorom je vložená disketa s programom EIM a stlačte kláves ENTER. Pokiaľ by ste stlačili BREAK budete upravovať implicitne nastavené parametre pre štart programu.

Kurzor, zobrazený v jednotlivých oknach môžete ovládať pomocou kurzorových klávesov, alebo klávesmi Q, A, O, P, M. Prípadne môžete používať aj priamy mód, v ktorom sa kurzor nastaví na daný prepínač priamo po stlačení klávesy odpovedajúcej prvému veľkému písemu v mene daného prepínača.

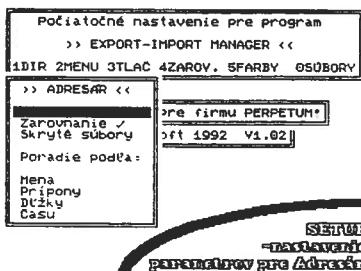
Toto platí aj pre ovládanie samotného programu EIM a aj pre EIFORMÁTOVAC.

Prácu v okne inštalačného programu, ale aj ľubovoľnú funkciu vykonávanú programom EIM, EIF môžete prerušiť stlačením:

BREAK (CAPS+SPACE)
alebo SYMBOL SHIFT+SPACE.

1 - DIR

V tomto menu zadáte programu parametre základného adresára, tak ako sa bude zobrazovať pri spustení EIM. Presný popis a význam prepínačov nájdete v kapitole Spustenie programu (Popis funkcií).

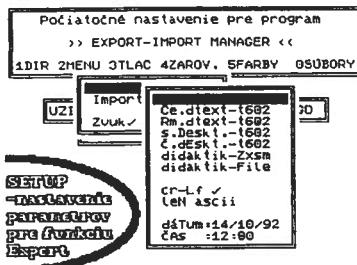
2 - MENU

Nastavenie parametrov pre export (import) súborov na (z) PC, ktoré budú aktuálne nastavené pri štarte programu a zapnutie alebo vypnutie zvuku pri stlačení klávesy.

✓ Aktivácia parametra je signalizovaná "fajkou".

Položka sa aktivuje nastavením kurzora na položku a stlačením ENTER, alebo priamou volbou - t.j. prvé veľké písme v názve položky.

V menu Export majú jednotlivé položky nasledovný význam:

- **Sl. dtext - t602**

- nastavenie konverzie textov napisaných v slovenčine v programe dTEXT D40 EPSON do formátu textového editora T602.

- **Če. dtext - t602**

- nastavenie konverzie textov napisaných v češtine v programe dTEXT D40 EPSON do textového editora t602.

- **Rm. dtext - t602**

- ako Sl. dtext, ale texty v rámkovom režime.

- **s. Deskt. - t602**

- nastavenie konverzie textu z programu Desktop fy Proxima do t602 pri pisani v slovenčine.

Pozor !

Program Desktop uloží na disketu 4 súbory s rovnakým menom lišiacim sa len posledným znakom. Prenášajte len súbor so samotným textom t.j. ten, ktorý má posledný znak v mene

T

- **č. Deskt. - t602**

- konverzia textu v češtine z Desktopu do T602.

- **didaktik - Zxsm**

- úprava súboru z didaktiku do formátu pre Simulátor didaktiku na PC.

! Ak vlastníte iný typ simulátora, ako ten, ktorý podporuje program EIM, kontaktujte sa na našu firmu.

- **didaktik - File**

a) - priamy prenos súboru do formátu MSDOS (PC), bez konverzie.

b) - prenos súborov s príponou "E" z diskety pre Didaktik na súbor s príponou "EXE" na disketu pre PC.

Túto funkciu môžete využiť najmä, ak ste si vyrobili vlastnú utilitku, ktorá dokáže nejaký súbor skonvertovať a uložiť na disketu pre Didaktik a Vy tento potrebujete preniesť bez konverzie (fyzicky) na PC.

! V našej firme touto funkciou archivujeme najaktuálnejšie verzie programov na Harddisku nášho PC.

- **cr - Lf**

✓ - zapnutie ("fajka")
alebo vypnutie (bez) určuje prenos znakov na ukončenie riadku.

Ak je aktivovaný, bude za každým riadkom pri konverzii uložená sekvencia bytov - **0D, 0A**.

Pri konverzii textov do t602 musí byť **zapnutý**.

- **Len ASCII**

- prenos textu do **Pubovoľného** textového editora na PC, ktorý nepracuje so znakovou sadou podľa Kamenických (ČS znaky).

Napríklad písmeno č bude nahradené písmenom c.

- **Dátum**

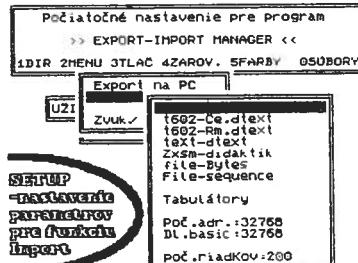
- nastavenie aktuálneho dátumu.

- **Čas**

- nastavenie aktuálneho času.

Dátum a čas sa zapísu do hlavičiek súborov prenesených na PC disketu.

Pre menu **Import** majú jednotlivé položky nasledovný význam:

- **t602 - Sl. dtext**

-konverzia textu z T602 do formátu dTEXT slovensky

- t602 - Čs. dtext
  - konverzia textu z T602 do formátu dTEXT český
- t602 - Rm. dtext
  - konverzia textu z T602 do formátu dTEXT rámikový
- Text - dtext
  - konverzia textu z Ľubovoľného textového editora na PC do dtextu, resp. Taswordu na Didaktiku
- Zxsm - didaktik
  - konverzia súboru pre Zx simulátor na PC do formátu ZX Spectra.
- File - Bytes
  - prenos súboru s **max. dĺžkou do 64kB** z PC do didaktiku.
- File - Sequence
  - prenos súboru s **maximálnou dĺžkou do kapacity diskety** z PC do didaktiku.

Tento prepínač umožňuje prenášať na Didaktik, aj súbory ktorých dĺžka presahuje bežné dĺžky súborov typu Bytes a Program.

- Tabelátorý
  - ak bude pri importe textového súboru tento prepínač zapnutý, budú tabelátorý nahradené medzerami, inak nie.

Ak používate v T602 tabelátorý, nezabudnite si zapnúť tento prepínač.

- Poč. adresá
  - nastavenie počiatocnej adresy pre súbor po prenesení na didaktik
- Dĺžka basic
  - nastavenie parametra pre importovaný súbor **Dĺžka basic bez premenných**.

Tento údaj je dôležitý najmä ak si archivujete svoje programy na PC.

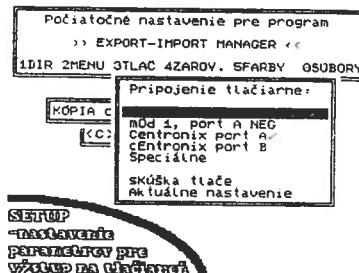
- Počet riadkov
  - dTEXT je schopný pracovať s textom o maximálnej dĺžke 350 riadkov. V tejto položke si teda môžete nastaviť koľko riadkov textu bude mať importovaný súbor.

*Nastaveniu parametrov
venujte prosím maximálnu
pozornosť.*

3- TLAČ

V tomto menu si môžete nastaviť parametre Vašej tlačiarne, resp. zapojenie, ktoré Vaša tlačiareň používa. Ak využívate pri tlači štandardné zapojenie, ktoré odpovedá výrobca Didaktiku 40/80 (ak Vaša tlačiareň funguje s ovládačmi CENX1 a 2 z úvodnej diskety), potom nastavte ovládač na port Centronics port A.

Ak ste majiteľom počítača Didaktik Gama a Vaša tlačiareň využíva na tlač rutinu inštalovanú priamo v ROM, tak potom pre Vás platí nastavenie Mód 1, port A POZ.

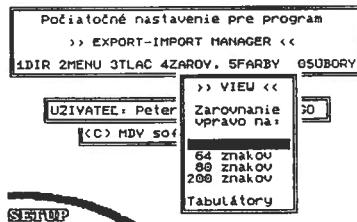
Ak vam nevyhovuje žiadne uvedené zapojenie, tak potom nastavte kurzor na položku špeciálne a stlačte ENTER. V tomto móde si môžete nadefinovať prakticky ľubovoľné logické zapojenie tlačiarne.

Správnosť nastavenia si môžete overiť funkciou skúška tlače. Ak sa Vám po jej zavolení vypíše na tlačarni text "skúška tlače", je všetko v poriadku.

V položke **Aktuálne nastavenie** si môžete pozrieť ako má nastavené hodnoty práve vybraný ovládač.

4 - ZAROV

Nastavenie aktuálnych parametrov pre funkciu Viewer.

Nastavením hodnoty 40 bude text presne vyplňovať okno, teda nebude potrebovať posun vľavo, resp. vpravo.

Hodnota 64 zodpovedá dĺžke riadku programu dTEXT, takže pokiaľ si nastavíte tento prepínač, budete si môcť prehliadnuť texty z tohto editora, v tej podobe, ako boli v skutočnosti vytvorené.

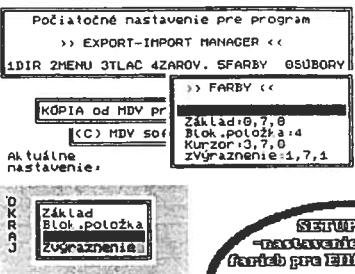
Väčšiu dĺžku riadku zvoľte najmä ak chcete si prezerať texty z iného textového editora, o ktorom neviete akú dĺžku riadku používa.

Položka Tabelátory Vám pomôže sprehľadniť text v ktorom sú tabuľačné značky. Ak si chcete prezerať texty z T602 odporúčame Vám mať tento prepínač zapnutý.

5 - FARBY

Toto menu umožňuje užívateľovi meniť farebné zobrazenie okraja, základného menu, blokovanej (zobrazujúcej práve nevykonatelnú funkciu) položky, kurzora a zvýraznenia (funkcia, ktorá sa práve

vykonáva).

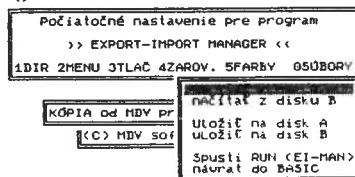
Zmenu prevedete nasledovným postupom :

Nastavíte kurzor na prepínač, ktorého parameter chcete zmeniť a stlačíte ENTER. Následne zadáte novú hodnotu a opäťovne stlačíte ENTER.

Vami prevedenú zmenu môžete pozorovať v okne, zobrazrenom v dolnej časti obrazovky.

0 - SÚBORY

Vykonané zmeny v Setupe nadobudnú účinnosť až po uložení na disketu s programom EIM.

K uloženiu zmien slúžia príkazy:

Ulož na disk A (B)

Po úspešnom prevedení inštalacie môžete použiť funkciu:

Návrat do Basic

alebo

Spusti EIM(RUN)

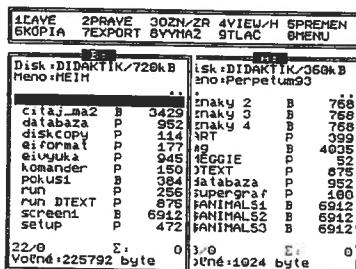
Kapitola 5

Spustenie programu

Nakonfigurovanú disketu s programom vložte do disketovej mechaniky a zadajte **RUN/ENTER**.

Čo vidíte na obrazovke - Základné menu

Po spustení programu sa na obrazovke zobrazí nasledovná titulná obrazovka:

Ak máte pripojenú len jednu diskovú mechaniku, budú obe okná označené v hornej časti "A:". V prípade, že máte aj B: - jednotku, bude jedno okno označené "B:".

Popis okna zo zoznamom súborov

V hornej časti na lemovaní okna je informácia o mechanike "A:" alebo "B:". V prvom riadku okna je typ a kapacita diskety Disk:DIDAKTIK / N KB alebo PC / N KB. V druhom riadku je meno diskety **Meno: Menodiskety**. Pod ním sa zobrazuje zoznam súborov, ich prípon a dĺžek. Ak je na diskete viac súborov, zobrazia sa na treťom riadku dve šípky - hore

a dolu, ktoré slúžia na posun po zozname.

Na predposlednom riadku sú ešte nasledovné informácie:

XXX / YYY, suma = N, kde XXX je celkový počet súborov na diskete (pri PC v adresári), YYY je počet označených súborov a suma = N je celková dĺžka označených súborov.

Na poslednom riadku je informácia o voľnej kapacite diskety **Voľné = nnnnnn byte**.

Po zozname sa pohybujete kurzormi alebo klávesmi:

šípka hore/Q - o jeden súbor hore

šípka dolu/A - o jeden súbor dolu

šípka vľavo/O - o stranu hore

šípka vpravo/P - o stranu dolu

ENTER - označenie súboru - trojuholník pred menom.

Popis funkcií v Základnom menu

1 alebo 2

Prepinanie aktuálneho okna alebo načítanie nového zoznamu súborov (pri opäťovnom stlačení).

Program EIM Vám umožňuje mať zoobrazený na obrazovke zoznam dvoch diskiet naraz. Stlačením týchto klávesov:

a, preskočí kurzor s jedného okna do druhého

b, ak sa už kurzor v okne prisúchajúcom stlačenému klávesu nachádzal, bude načítaný nový zoznam súborov

CAPS SHIFT + 1 alebo 2

Nastavenie parametrov pre okno. Pohyb kurzorové šípky/QAOP, výber = ENTER, prípadne priamim stlačením príslušného klávesu.

1. CLAVE	2. PRÁVE	3. ZN/ZR	4. VIEH	5. SPREHEN
SKÓPIA	TEXPORT	BVYHAZ	STLAC	6. MENU
Disk :DIDAKTIK/728kB Meno :EIM	Ish :DIDAKTIK/368kB ino :PERPETUUM93			
Disk A ✓ Disk B ✓	Znaky 2 B 768 Znaky 3 B 768 Znaky 4 B 768 ART P 399 L4 P 4035 JEDNOZIE P 875 JTEXT.P 177 databaza P 952 supergraf P 100 FANIMAL54 B 6912 FANIMAL52 B 6912 FANIMAL53 B 6912			
Zarovnanie ✓ Skryté súboru	0 3/0 0			
Poradie podľa :				
Mena Pripony Dĺžky Času	Volné: 225792 byte			

- ✓ Nastavené parametre majú pri sebe "fajku".

Tieto parametre si môžete na trvalo (do ďalšej zmeny) nainštaloovať v Setupe v menu DIR.

- Disk A (B) - mechanika z ktorej sa načíta nový zoznam súborov.
- Rozšírený - aktivácia znamená výpis rozšíreného katalógu :

- disketa DIDAKTIK :

1. CLAVE	2. PRÁVE	3. ZN/ZR	4. VIEH	5. SPREHEN	
SKÓPIA	TEXPORT	BVYHAZ	STLAC	6. MENU	
Disk :DIDAKTIK/368kB Meno :PERPETUUM93					
xCES=NEH L 141853 ---RUED 0 0 citaj-m1 B 8107 ---R--- 32768 32768 citaj-m2 B 3429 ---R--- 32768 32768 .citaj-m3 B 1519 ---RUED 32768 32768 .databaza P 952 ---R--- 280 282 .diskcopy P 114 ---R--- 0 114 .eiformat P 177 ---R--- 10 177 komander P 150 ---R--- 0 150 poradie.p 384 ---R--- 0 384 run P 256 ---R--- 0 256 run DTEXT.P 875 ---R--- 0 875 screeni.B 6912 ---R--- 0 6912 setup.P 472 ---R--- 0 472					
15/4 volné:2048 byte	Σ: 2754				

1. stípec - meno súboru
2. stípec - prípona
3. stípec - dĺžka súboru v bytoch
4. stípec - atribúty súboru
5. stípec - adresa v pamäti - súbor typu bytes, alebo číslo riadku, od ktorého sa spúšťa súbor typu program(Basic)

6. stípec - dĺžka basicu bez premenných (súbory typu B,S,Q tu môžu mať ľubovoľnú hodnotu)

- disketa PC.

1. stípec - meno súboru
2. stípec - prípona
3. stípec - dĺžka súboru v bytoch
4. stípec - atribúty súboru
5. stípec - čas posledného zápisu
6. stípec - dátum

• Zarovnanie - pri aktivovaní sa prípony budú písat zarovnané pod seba

Príklad výpisu so zarovnaním vidíte na predchádzajúcom obrázku.

Príklad výpisu bez zarovnania vidíte na nasledovnom obrázku.

1. CLAVE	2. PRÁVE	3. ZN/ZR	4. VIEH	5. SPREHEN
SKÓPIA	TEXPORT	BVYHAZ	STLAC	6. MENU
Disk :DIDAKTIK/728kB Meno :EIM	Ish :DIDAKTIK/368kB ino :PERPETUUM93			
Disk A ✓ Disk B ✓	Rozšírený ✓ Zarovnanie			
Zarovnanie ✓ Skryté súboru	Poradie podľa :			
Mena Pripony Dĺžky Času	Volné: 225792 byte			

- Skryté súboru - aktivovanie spôsobí výpis súborov s atribútom H (hyphen - slov. skrytý)

Pokiaľ máte tento prepínač vypnutý nemusí Vám EIM zobraziť mená všetkých súborov na diskete.

- Poradie podľa - vypisovanie súborov striedených podľa :
- Mena - abecedné triedenie, malé a veľké znaky sa považujú za rovnaké
- Prípony - triedenie podľa prípony, ak sa prípony zhodujú, tak aj podľa mena
- Dĺžky - triedenie podľa dĺžky od najdlhšieho po najkratší
- Času - triedenie podľa času a dátumu Nastavenie prepínača Mena môžete kombinovať s ostatnými a tým dosiahnete ešte ďalšie alternatívny triedenia.

3 - Označ

Označenie súborov podľa zadaného kľuča

Na začiatku je kľúč nastavený na **, pričom * znamená ľubovoľný znak. Dá sa použiť ľubovoľný kľúč s hviezdičkou na ľubovoľnom mieste mena alebo prípony.

Priklady:

*.b, *.txt, *.e*, elite.*., e*.*, e*.b

CAPS + 3 - Zruš

Zrušenie označenia súborov -ako Označ.

1CAVE SKOPIA	2PRAVE 7EXPORT	3OZN/ZR 8VYMAZ	4VIEW/H 9TLC	SPREMEN GMENU
Disk :PC/720kB Meno :	Disk :DIADIETIK/360kB Meno :PERPETUM93			
POSTER BIN 3000C	%CES=NEM L 141853			

citaj_ma1	B 8187	--R--	32768	32768
citaj_ma2	B 3429	--R--	32768	32768
databaza	P 952	--R--	260	952
eiformat	P 147	--R--	10	147
Zruš :**.b				
run DTEXT	P 256	--R--	10	256
1/0	E: 15/0	E: 0		
Volné :430000 byte	Volné :2048 byte			

4 - View

Prezeraanie súborov - popis nájdete v samostatnej kapítole.

CAPS + 4 - Hľadaj

Hľadanie súboru podľa zadaného mena (môžete zadat aj jedno písmeno), v zobrazenom zozname súborov.

1CAVE SKOPIA	2PRAVE 7EXPORT	3OZN/ZR 8VYMAZ	4VIEW/H 9TLC	SPREMEN GMENU
Disk :DIADIETIK/720kB Meno :HEIM				

citaj_ma1	B 8187	--R--	32768	32768
citaj_ma2	B 3429	--R--	32768	32768
databaza	P 952	--R--	260	952
eiformat	P 147	--R--	10	147
euuka	P 945	--R--	0	945
komander	P 150	--RUE	3	150
pokus1	B 384	--R--	32768	32768
run	P 256	--R--	10	256
run DTEXT	P 875	--R--	10	875
scrach1	B 6912	--R--	24326	150
setup	P 472	--R--	20	472
Hl:dis				

Funkcia je priam nepostrádateľná najmä ak potrebujete nájsť jeden súbor na diskete so 100 ďalšími súbormi...

5 - Kopíruj

Kopírovanie súborov typu MDOS alebo MSDOS.

Zdrojová a cieľová disketa musí byť toho istého typu!

1CAVE SKOPIA	2PRAVE 7EXPORT	3OZN/ZR 8VYMAZ	4VIEW/H 9TLC	SPREMEN GMENU
Disk :PC/720kB Meno :	Disk :DIADIETIK/360kB Meno :PERPETUM93			
POSTER BIN 3000C				

citaj_ma1	B 8187	--R--	32768	32768
citaj_ma2	B 3429	--R--	32768	32768
citaj_ma3	B 1511	--R--	32768	32768
databaza	P 952	--R--	260	952
diskcopy	P 147	--R--	10	147
eiformat	P 150	--R--	10	150
scrach1	P 384	--R--	32768	32768
setup	P 256	--R--	10	256
run DTEXT	P 875	--R--	10	875
1/0	E: 15/0	E: 0		
Volné :430000 byte	Volné :2048 byte			

Pri tejto funkcií môžete využiť výhodu nerozšíreného výpisu(dvoch okien), lebo aj tí, čo majú len jednu diskovú mechaniku môžu mať v dvoch oknách zoznamy dvoch rozličných diskiet.

Pri kopírovaní (aj pri exporte, či importe) platí pravidlo, že súbory sú prenásané z okna prislúchajúcemu zdrojovému disku do okna prislúchajúceho cieľovému disku, pričom zdrojový je disk, na ktorom sa nachádza kurzor.

Teda pozor !

Ak aj mate B: mechaniku, ale obe okná sú označené A:, bude program pracovať len s mechanikou A...

Ak nie je označený žiadny súbor, bude sa kopírovať len súbor, na ktorom sa nachádza kurzor. V takom prípade sa program opýta na meno, ktoré bude mať súbor na cieľovej diskete. Ak meno nechcete meniť, stlačte len ENTER.

Ak je označených viac súborov, bude pozícia kurzora ignorovaná a kopírované súbory budú mať na cieľovej diskete rovnaké mená ako na zdrojovej.

Po oprávnených kritikách užívateľov na nedostatky pri kopírovaní súborov v programe Komander 2 (využíva podprogram ku kopírovaniu súborov v diskovej ROM), sme inštalovali do EIM novú rutinu na kopírovanie súborov, ktorá zjednodušuje a urýchľuje kopírovanie, čo ocenia najmä majitelia jednej mechaniky.

6 - Premenuj

Funkcia na zmenu meno súboru, na ktorom sa nachádza kurzor.

Po aktivovaní tejto funkcie sa objaví okno, v ktorom je meno súboru, na ktorom sa pred zavolením tejto funkcie nachádzal kurzor.

Po stlačení ľubovoľného znaku pôvodné meno zmizne a čaká sa na zadanie nového mena. Ak chcete iba upraviť pôvodné meno, stlačte najskôr kurzorovú šípku vľavo alebo vpravo. Takto môžete napr. vložiť len medzeru do pôvodného mena. Zmenu potvrdíte stlačením klávesu ENTER. Premenovanie zrušíte stlačením BREAK.

7 - Export/Import

Funkcia na export alebo import súboru. Popis v samostatnej kapitole.

8 - Zmaž

Vymazanie súboru alebo viac súborov systému MDOS aj MSDOS.

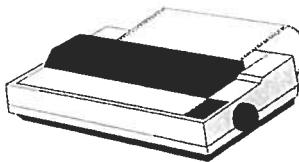
1ĽAVE	2PRAVE	3OZN/ZR	4VIEW/H	5PREMEN	6GHENU
SKÓPIA	7EXPORT	8VYMAZ	9TLAC	GHENU	
Disk :PC/720KB	Disk :DIDAKTIK/350KB				
Meno :	Meno :PERPETUM93				
POSTER BIN 3000E	xCE5+NM	L 141853			
	citaj_ma1.B	B 817			
	citaj_ma2.B	B 3429			
	citaj_ma3.B	B 153			
	databaza.F	B 952			
	diskcopy.P	B 114			
	efORMAT	B 177			
	eIVYUKA	B 945			
	Vymazat súbor?	B 384			
	Komander.P	B 256			
		B 675			
1:0	Koniec	E: 0			
		Voltne: 4300E			
		3 byte			

Pracuje so súbormi označenými alebo pri žiadnom označenom súbore, pracuje so súborom, na ktorom sa pred zavolením

m tejto funkcie nachádzal kurzor. Pri chránených súboroch dostanete ešte jeden sancu... Program EIM neumožňuje mazanie adresárov na disketách s formátom MSDOS.

9 - Tlač

Vytlačenie zoznamu súborov na disku (v adresári) na tlačiareň s rozhraním CENTRONICS.

Tlačí sa zoznam, v ktorom sa nachádza kurzor, vo formáte zhodnom s obrazovkou. Parametre Vašej tlačiarne si môžete nastaviť v Setupe - menu Tlač. Tlač prerušíte stlačením Break.

0 - Menu

Nastavenie parametrov programu EIM. Pokiaľ však chcete mať niektoré parametre nastavené ihned po štarte programu, nastavte si ich v Setupe - Menu.

1ĽAVE	2PRAVE	3OZN/ZR	4VIEW/H	5PREMEN	6GHENU
SKÓPIA	7EXPORT	8VYMAZ	9TLAC	GHENU	
Disk :DIDAKTIK/350KB	Export na PC				
Meno :PERPETUM93	Import z PC				
	Disk editor				
	Atributy				
	INFO				
citaj_ma1.B	B 816				756
citaj_ma2.B	B 342				756
citaj_ma3.B	B 153				756
databaza.F	B 952				352
diskcopy.P	B 114				114
efORMAT	B 177				447
eIVYUKA.P	B 945				945
Komander.P	B 256				256
Pokus1.B	B 384	--R---	32768	32786	
run.P	B 256	--R---	10	256	
run.DTEXT.P	B 875	--R---	10	875	
15/0	E:	0			
	Voltne: 2048 byte				

- Export na PC - nastavením kurzora na túto položku a stlačením ENTER, popr. priamou voľbou E, sa ocitnete v ďalšom menu, ktorého popis je v kapitole Export alebo Setup.

- **Import z PC** - nastavením kurzora na túto položku a stlačením ENTER, popr. priamou voľbou I, sa ocitnete v ďalšom menu, ktorého popis je v kapitole Import alebo Setup.
- **Atribúty** - nastavenie atribútov pre súbor, na ktorom sa pred zavolením tejto funkcie nachádzal kurzor. Pre Didaktik to sú : H, A, S, P, R, W, E, D. Pre PC : A, S, H, R. Po nastavení atribútov nastavte cursor na Ok a stlačte ENTER, alebo priamo stlačte O pre Ok.
- **Disk editor** - prepnutie do režimu diskového editora. Popis nájdete v samostatnej kapitole Disk editor.
- **Info** - vypíše informáciu o diskete :
  - Disk - počet stôp a sektorov na stopu
  - Dir - začiatok direktóriy a jeho dĺžka
  - Fat - začiatok fat a jej dĺžka
  - S/C - počet sektorov na kláster (počet sektorov, ktoré sa obsadia zapisaním súboru s dĺžkou 1 byte)
- **Zvuk** - zapnutie alebo vypnutie zvukového signálu pri stláčaní kláves (pípkanie kláves)
- **Verzia** - informácia o verzii a autorovi programu
- **Koniec** - ukončenie práce v programe EIM a návrat do Basicu

Hot Keys - klávesy priamej voľby

SYMB. SHIFT + 4

Prezeranie obrázkov

Po stlačení tejto kombinácie klávesov bude načítaných 6912 bytov zo súboru, na ktorom sa pred zavolením tejto funkcie nachádzal kurzor, do VideoRAM.

SYMB. SHIFT + R

Spustenie súboru typu P alebo S

Stlačením tejto kombinácie klávesov dôjde k **ukončeniu** práce v programe EIM a k **spusteniu** toho **Basicu** alebo **Snapshotu** na ktorom sa nachádzal pred zavolením tejto funkcie kurzor.

CAPS SHIFT+BREAK SPACE

alebo

SYM.SHIFT+BREAK SPACE)

Ukončenie práve vykonávaného príkazu a návrat do základného menu

Stlačenie tejto kombinácie kláves umožňuje prerušenie ľubovoľnej práve vykonávanej funkcie (aj kopírovanie !) v programe EIM, ale aj EIFORMÁTOVAČ a SETUP a návrat do základného menu-.17

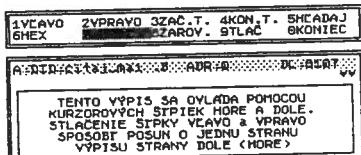
inak kódovaný (napríklad dTEXT a Desktop).

Kapitola 6

ASCII Viewer

ASCII viewer je podprogram EIM určený k prezeraniu súborov užívateľom. **ASCII viewer** Vám priam nenahraditeľne poslúži vo chvíli keď stratíte orientáciu vo svojich textových súboroch. Za jeho asistencie zavedete na svojich disketách poriadok a disciplínu.

- vol'ba 4 v zákl. menu programu EIM.

Pod hlavným oknom so zoznamom funkcií ASCII viewra je okno s ASCII výpisom súboru na ktorom sa pred zavolením tejto funkcie nachádzal kurzor. V prvom riadku je kompletnejšia informácia o súbore - A: (B:) : DID(PC) : meno súboru, prípona súboru. Nasleduje informácia o adrese v súbore, z ktorej sa práve výpis zobrazuje - ADR:nnnnnnn. Posledná v riadku je dĺžka prezeraného súboru - DL:kkkkkk. V prípade, že súbor presahuje po výpise veľkosť jedného okna, môžete pomocou kurzorových šípiek hore/dole posúvať výpis o riadok vzad/vpred a šípeku vľavo/vpravo o stránku vzad/vpred.

ASCII Viewer zobrazuje znaky na obrazovke znakovou sadou podľa kódu Kamenických, takže korektnie zobrazuje znaky s diakritickými znamienkami, len v textoch, ktoré používajú takéto kódovanie. Ak však diakritika v teste nie je zobrazená korektnie, nemusí to znamenať že text je vadný. Jednoducho je iba

1 a 2 - vľavo, vpravo

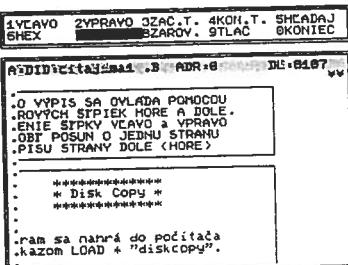
Posun textu po obrazovke vľavo/vpravo

ASCII viwer zobrazuje iba 40 znakov v jednom riadku. Pokiaľ má riadok(y) viac ako 40 znakov, môžete pomocou kláves 1 a 2 pohybovať oknom po riadku(och).

1 Posun je možný len ak sa na začiatku, resp. konci riadku nachádza dvojtá šípka vľavo, resp. vpravo.

2 Pozri funkciu 8 - Zarovnaj text.

Ukážka okna posunutého vpravo po stlačení klávesu "2"

3 - začiatok textu,

a

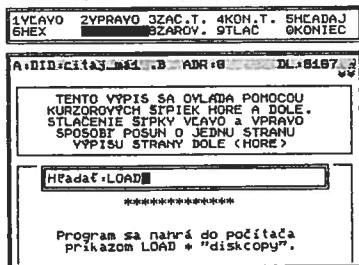
4 - koniec textu

Nastavenie výpisu na začiatok, resp. koniec súboru

Ak si prezeráte dlhší súbor, môžete tieto funkcie použiť k rýchlemu presuňutiu na jeho začiatok, resp. koniec.

5 - hľadaj

Vyhľadanie textového reťazca v prehliadanom súbore.

Poslúži Vám najmä v tedy, ak budete potrebovať vyhľadať v prehliadanom súbore určitý reťazec znakov. Túto funkciu využívajú naše jednoduché slovníky. Podrobnejšie informácie nájdete v samostatnej kapitole - Slovník.

Rýchlosť je cca 7kB/sec pri súbore dlhšom ako 100KB.

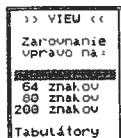
6 - hexa viewer

Zmena výpisu na výpis v hexa číslach

Hexa vieweru je venovaná samostatná kapitola.

8 - zarovnanie

Nastavenie parametrov pre zobrazovanie v mode ASCII.

Objaví sa menu s ponukou rôznych dĺžiek riadku. Nastavením hodnoty 40 bude text presne vyplňovať okno, teda nebude potrebovať posun vľavo, resp. vpravo. Hodnota 64 zodpovedá dĺžke riadku programu dTEXT, takže pokiaľ si nastavíte tento prepínač, budete si môcť prehliadnuť texty z tohto editora, v tej podobe, ako boli v skutočnosti vytvore-

né. Väčšiu dĺžku môžete použiť v tedy, keď Vám kratšia dĺžka riadku nevyhovuje.

- **Tabulátory** - nastavenie používania tabuľačných značiek pri zobrazovaní.

Tento prepínač si zapnite najmä vtedy, keď si mienete prehliadnuť texty, ktoré boli vytvorené v textovom editore T602. Budete mať potom veľmi reálne zobrazený textový dokument.

9 - tlač

Vytlačenie zobrazenej stránky na tlačiareň.

Pri tlači sa berie do úvahy parameter Zarovnanie a Tabulátory.

Funkcia neslúži k tlači celých dokumentov, ale iba k vytlačeniu obsahu okna, ktoré vidíte na obrazovke. Po ukončení tlače obsahu okna, môžete posunúť výpis o stranu ďalej stlačením kurzorovej šípky vpravo a opäťovne zadat prikaz pre tlač.

0 - menu

Návrat do základného menu.

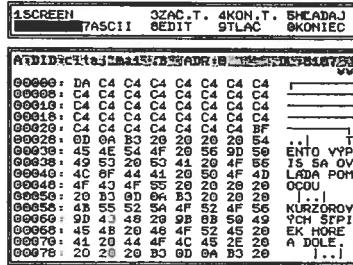
Toto funkciou ukončíte prácu v ASCII viewri a vráťte sa do základného menu programu EIM.

Kapitola 7

HEXA Viewer

Hexa Viewer ocenia všetci tí, čo aspoň trocha rozumejú 16-kovej číselnej sústave. Pomocou tohto podprogramu si totiž budú môcť ľahšie basicové programy, ale aj strojový kód (samozrejme pokiaľ tomu aspoň trochu rozumejú).

Podprogram spusťte vol'bou 6 v menu ASCII viewra.

Kódy sa vypisujú v 16-tich riadkoch a 8 stĺpcov, pričom sa pred každým riadkom nachádza adresa v súbore, od ktorej sa vypisujú, v hexadecimálnom tvaru. Za riadkom je 8 ASCII znakov zodpovedajúcich kódom v riadku.

1 - SCREEN

Prezeraanie obrázkov

Načíta sa 6912 bajtov z práve prezeraného súboru od adresy určenej prvým riadkom výpisu do VideoRAM. Po načítaní súboru do obrazovky môžete stlačením 1 a 2 zapínať a vypínať zobrazovanie farieb. Funkciu Vám odporúčame najmä k prezeraniu titulných screenov v súboroch typu SNAPSHOT (posun o 128bytov od začiatku súboru).

3 - začiatok

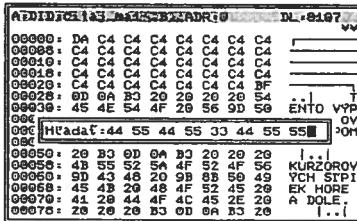
4 - koniec

Nastavenie Hexa výpisu na začiatok/koniec súboru.

Podobne ako v ASCII viewre.

5 - hľadaj

Vyhľadanie max. 8 hexa kódov v súbor

Túto funkciu využijete pokiaľ budete potrebovať nájsť v prehliadanom súbore sekvenciu max. 8 kódov v hexadecimálnom tvaru. Zadávanie sa ukončí stlačením klávesu ENTER.

7 - ASCII

Prepnutie do ASCII Viewra

ASCII viewru je venovaná predchádzajúca kapitola.

8 - edit

Zapnutie hexa editora

Popis hexa editora je v nasledovnej kapitole.

9 - tlac

Tlač obsahu zobrazeného okna

0 - menu

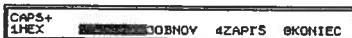
Návrat do menu ASCII editora

Kapitola 8

HEXA Editor

Hexa editor je určite spolu s Disk editorem jednou z najsilnejších zbraní programu EIM nielen pre hackerov. Dokonca aj náruživý "gejmista" možno dostane chuť si preložiť texty v Snapshote svojej obľúbenej hry. A práve tu mu môže neoceniteľné služby ponúknuté náš Hexa editor.

Spuštite ho voľbou 8 v Hexa viewri.

Pozor !

Pomocou tejto funkcie si môžete nectiac poškodiť súbor na diskete, preto si pre začiatok zaistite originálnu disketu proti zápisu preleperum!!!

CAPS + 1 - HEXA

Základný režim, kde sa píšu priamo čísla 0-9 a A-F

Kurzor je v okne zobrazený ako inverzný obdĺžníček, a pohybovať sa s ním môžete pomocou kurzorových klávesov. V tomto režime môžete prepisovať všetky kódy - 0 až 255 (00-FF).

CAPS + 2 - ASCII

Režim pre pisanie znakov, editáciu textov

Tento režim využijú najmä tí čo budú chcieť prekladať programy z angličtiny do češtiny resp. slovenčiny. Výhodné je ho použiť aj pri nahradzovaní hviezdičiek v príkazoch LOAD, ak chcete prenášať hry do simulátora ZX Spectra na PC.

CAPS + 3 - Obnov

Funkcia umožňujúca napraviť chybu pri editácii obnovením pôvodných hodnôt

Obnoviť zmenené údaje môžete len do vtedy, pokiaľ tieto neboli uložené na disketu!!!

CAPS + 4 - Zapiš

Uloženie zmien na disketu

Po tejto voľbe treba ešte jedno potvrdenie, pretože sa jedná o zápis nových hodnôt do súboru a teda stratu pôvodného obsahu súboru.

CAPS + 0 - menu

Návrat do hexa viewra

Pokiaľ ste vykonali v okne zmeny bude ukončenie práce v Hexa Wiewri spre-vádzané s otázkou:

Zmeny uložiť?

Ak zmeny uložiť nechcete, použite:
Koniec

Disk editor

Disk viewer a editor je ďalší mimoriadne silný nástroj užívateľa programu EIM.

Spuštite ho voľbou Menu - 0 v hlavnom menu a následne Disk editor - D.

CAPS+	1HEX	ZOBNOV	4ZAPIS	OKONIEC
A+ID:356kB		SEC=6	ADR=0	
00C06: 53 50 4E 41 50 53 48 4F				SSNAPSHO
00C05: 54 31 36 80 C0 00 00 00				T16C ..
00C10: 00 0E 00 00 0F 00 00 00				..
00C15: 00 00 00 00 00 00 00 00				..
00C20: 53 50 4E 41 50 53 48 4F				SSNAPSHO
00C26: 54 31 37 80 C0 00 00 00				T17C ..
00C30: 00 0F 00 00 0F 00 00 00				..
00C38: E5 E5 E5 E5 E5 E5 E5 E5				..
00C40: 53 50 4E 41 50 53 48 4F				SSNAPSHO
00C46: 54 31 39 80 C0 00 00 00				T19C ..
00C50: 00 00 00 00 00 00 00 00				..
00C58: E5 E5 E5 E5 E5 E5 E5 E5				..
00C60: 53 50 4E 41 50 53 48 4F				SSNAPSHO
00C68: 54 31 39 80 C0 00 00 00				T19C ..
00C70: 00 01 00 00 0F 00 00 00				..
00C78: E5 E5 E5 E5 E5 E5 E5 E5				..

Tento podprogram sa neliší od **HEXA VIEWRA/EDITORU**. Jediný rozdiel je v tom, že pomocou neho môžete prezerátať a editovať obsah celej diskety vrátane **DIR**, **FAT** a **BOOT**.

Pozor !

Ak si nesprávnu manipuláciou s Hexa editorom môžete zničiť maximálne jeden program, tak potom nesprávnu manipuláciu s Disk editorom sa môžete pripraviť o data na celej diskete !

Preto si pred osvojením práce s touto funkciou, radšej zaistite disketu proti zápisu prelepením, a v žiadnom prípade neexperimentujte s originálnou disketou!!!

1 - FAT

- nastaví zobrazenie hexa výpisu na začiatok FATky

2 - DIR

- nastaví zobrazenie na začiatok DIRektorie diskety

3 - zač.t. 4 - kon. t.

- nastaví na začiatok/koniec disku, t.j. prvý alebo posledný sektor diskety

5 - hľadaj

Vyhľadanie max. 8 hexa kódov na celej diskete

Túto funkciu využijete pokiaľ budete potrebovať nájsť na diskete sekvenciu max. 8 kódov v hexadecimálnom tvare. Zadávanie sa ukončí stlačením klávesu ENTER.

6 - DAT

- nastaví výpis na prvý sektor, od ktorého sa ukladajú data súborov.

7-n-SEC

4FAT 6DAT	2DIR 7n-SEC	3ZAC_T. 8EDIT	4KON_T. 9TLAC	5HĽADAJ OKONIEC
A+DID : 350kB				
SEC = 6 ADR = 8				
00C00:	53	53	4E	41
00C01:	34	34	36	80
00C02:	00	00	00	00
00C03:	00	00	00	00
00C04:	E5	E5	E5	E5
00C05:	E5	E5	E5	E5
00C06:	53	53	4E	41
00C07:	34	34	37	80
00C08:	00	00	00	00
00C09:	E5	E5	E5	E5
00C0A:	E5	E5	E5	E5
00C0B:	53	53	4E	41
00C0C:	34	34	39	80
00C0D:	00	00	00	00
00C0E:	E5	E5	E5	E5
00C0F:	E5	E5	E5	E5
SEKTOR = 444				
00C50:	53	53	4E	41
00C51:	34	34	39	80
00C52:	00	00	00	00
00C53:	E5	E5	E5	E5
00C54:	E5	E5	E5	E5
00C55:	53	53	4E	41
00C56:	34	34	39	80
00C57:	00	00	00	00
00C58:	E5	E5	E5	E5
00C59:	E5	E5	E5	E5
00C78:	53	53	4E	41
00C79:	34	34	39	80
00C80:	00	00	00	00
00C81:	E5	E5	E5	E5
00C82:	E5	E5	E5	E5

- nastavenie na sektor, ktorého číslo zadáte

Ak sa potrebujete nastaviť na ľubovoľný sektor na diskete, zadajte po zavolení tejto funkcie jeho číslo a potvrďte klávesom ENTER.

8 - edit

- editor aktuálne nastaveného sektoru.

Tento podprogram je úplne identický s hexa editorom, ktorý bol popisaný v z predchádzajúcej kapitole.

9 - tlač

- vytlačenie obsahu zobrazeného v okne na tlačiarne

0 - koniec

- návrat do základného menu EIM

Kapitola 9

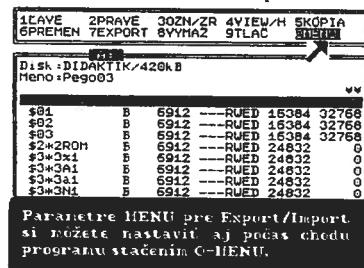
Export

Funckie Export/Import sú tým čo robia program EIM výnimočným a nenařaditeľným pre každého, kto má možnosť pracovať na počítači IBM PC kompatibilnom. Už samotný fakt, že program EIM je doposiaľ jediný vybavený uvedenými funkciemi pre tento typ počítačov s operačným systémom MDOS hovorí sám za seba.

Pred samotným spustením tejto funkcie je potrebné nastaviť parametre pre export v MENU (klavesa **0** v základnom menu), prípadne tieto parametre zmeniť v **Setup - Menu**, tak aby boli nastavené vždy pri spustení programu.

Správnemu nastaveniu parametrov venujte **maximálnu pozornosť**.

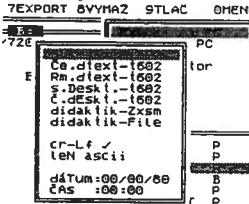
- V hlavnom menu stlačte **0** a nastavte kurzor na položku Export na PC a stlačte **ENTER**. V programe Setup je to voľba 2 a následne Export na PC.

- ✓ Aktivácia parametra je signalizovaná "fajkou".

Položka sa aktivuje nastavením kurzora na položku a stlačením ENTER, alebo priamou voľbou - t.j. stlačením pr-

vého veľkého písma v názve položky.

Sl. dtext - t602

- konverzia textov napisaných v slovenčine v programe dTEXT do formátu textového editora T602

Če. dtext - t602

- konverzia textov napisaných v češtine v programe dTEXT do formátu textového editora t602

Rm. dtext - t602

- ako Sl. dtext, ale texty v rámkovom režime

Textový editor DTEXT dodávaný s kompletom Mega EIM je modifikovateľný na písanie formulárov a tabuľiek.

s. Deskt. - t602

- konverzia z programu Desktop fy. Proxima do formátu T602 pre texty písané v slovenskom jazyku

Pozor !

Program Desktop uloží na disketu 4 súboru s rovnakými menami lišiacim sa len posledným znakom v mene. Prenášajte len súbor so samotným textom t.j. ten, ktorý má posledný znak v mene T.

č. Deskt. - t602

- konverzia z programu Desktop fy. Proxima do formátu T602 pre texty písané v českom jazyku

didaktik - Zxsm

- úprava súboru z didaktiku do formátu pre Simulátor didaktiku na PC.

Pred konverziou nezabudnite upraviť programy s disketovej verzie na kazetovú. Inak Vám v simulátore nebudú fungovať. Ak vlastníte iný typ simulátora, ako ten, ktorý podporuje program EIM, kontaktujte sa na firmu Perpetum.

didaktik - File

a, - priamy prenos súboru do formátu MSDOS (PC), bez konverzie.

b, - prenos súborov s príponou "E" z diskety pre Didaktik na súbor s príponou "EXE" na disketu pre PC.

Túto funkciu môžete využiť najmä, ak ste si vyrobili vlastnú utilitu, ktorá dokáže nejaký súbor skonvertovať a uložiť na disketu pre Didaktik a Vy tento potrebujete preniesť bez konverzie (fyzicky) na PC.

V našej firme touto funkciou archivujeme najaktuálnejšie verzie programov na HDD l'C.

cr - Lf

✓ - zapnutie ("fajka")

- alebo vypnutie (bez) určuje prenos znakov na ukončenie riadku.

Ak je aktivovaný, bude za každým riadkom pri konverzii uložená sekvencia bytov - 0D, 0A. Pri konverzii textov do T602 musí byť zapnutý!

Len ASCII

- prenos textu do ľubovoľného textového editora na PC, ktorý nepracuje so znakovou sadou podľa Kamenických (KEYBCS2).

Napríklad písmeno č bude nahradené písmenom c. Malou fintou možno túto funkciu využiť aj k úmyselnému odstránaniu diakritických znamienok...

Dátum

- nastavenie aktuálneho dátumu.

Pokial narazíte na svojich disketách na dva súby s rovnakým menom, určite Vám dátum veľmi pomôže...

Čas

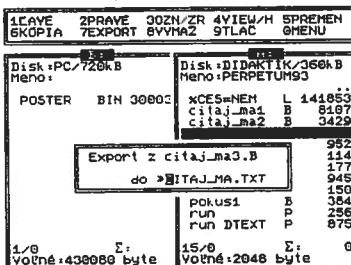
- nastavenie aktuálneho času.

Dátum a čas sa zapíšu do hlavičiek súborov prenesených na PC disketu. Myslíme aj na drobnosti...

Návrat do hl. menu dosiahnete stlačením BREAK.

Po načítaní zoznamu a označení súborov na transformáciu do PC súborov, aktivujete samotný export klávesom:

7 - Export v hlavnom menu

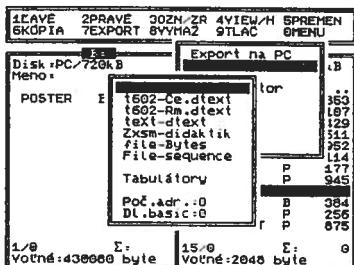

Pokial nemáte označený žiadny súbor, bude po zavolení funkcie export konvertovaný a prenesený ten súbor, na ktorom sa pred zavolením tejto funkcie nachádzal kurzor. V takomto prípade budete mať ešte možnosť zmeniť meno a príponu súboru, ktorý bude uložený na cieľovú disketu, tak ako to ukazuje obrázok. Ak máte označených viac súborov, budú súborom priradené mená a prípony automaticky.

Pozor na "urezanie" posledných dvoch znakov v mene súboru pre Didaktik pri prenose do PC.

Import

Je opačná k funkcií Export (umožňuje prenos z PC do Didaktiku). Takisto je potrebné nastavenie v Menu - 0, resp. v Setupe - Menu.

t602 - Sl. dtext

- konverzia súborov z T602 do formátu dTEXT slovenský

t602 - Čs. dtext

- konverzia súborov z T602 do formátu dTEXT český

t602 - Rm. dtext

- konverzia súborov z T602 do formátu dTEXT rámikový

Text - dtext

- konverzia textu z ľubovoľného textového editora na PC do DTEXTu. resp. Taswordu na Didaktiku

Znaky s diakritikou budú nahradené znakmi bez diakritiky.

Zxsm - didaktik

- konverzia súboru pre Zx simulátor na PC do formátu ZX Spectra

File - Bytes

- prenos súboru s max. dĺžkou do 64kB z PC do didaktiku

File - Sequence

- prenos súboru s maximálnou dĺžkou do kapacity diskety z PC do didaktiku.

Tento prepínač umožňuje prenášať na Didaktik, aj súbory ktorých dĺžka presahuje bežné dĺžky súborov typu Bytes a Program.

Tabulátory

- ak bude pri importe textového súboru tento prepínač zapnutý, budú tabulátory nahradené medzerami, inak nebudú.

Ak používate v T602 tabulátory, nezabudnite si zapnúť tento prepínač.

Poč. adresa

- nastavenie počiatočnej adresy pre súbor po prenesení na didaktik

Nastavenie je potrebné, ak chcete, aby sa po importe vzniknutý súbor typu Bytes automaticky po zadaní príkazu LOAD * "meno" CODE nahrával na určitú adresu. Implicitne je nastavená adresa 32768.

Samotný Import sa aktivuje v hlavnom menu klávesom:

7 - Import

Pozor!

Výber Import sa vypíše len vtedy, ak sa kurzor nachádza na zozname súborov diskety typu MSDOS (PC).

Pokiaľ nemáte označený žiadny súbor, bude po zavolení funkcie import konvertovaný a prenesený ten súbor, na ktorom sa pred zavolením tejto funkcie nachádzal kurzor. V takomto prípade budete mať ešte možnosť zmeniť meno a príponu súboru, ktorý bude uložený na cieľovú disketu. Ak máte označených viac súborov, budú súborom priradené mena a prípony automaticky.

Ak prenášate textový súbor program sa prepne po načítaní importovaného súboru do podprogramu veľmi pripomínajúci ASCII viewer. Je to užitočné, lebo texty vytvorené v T602 môžu byť dlhé aj 100kB, takže by akákoľvek transformácia bola zbytočná (takto dlhý súbor by nebolo možné nahrať do žiadneho textového editoru na ZX5). Preto si musíte nastaviť počet riadkov, ktoré chcete preniesť. Toto nastavenie môžete preniesť aj v Setup - Menu.

8 - počet riadkov

- nastavenie počtu riadkov pri importe textových súborov

DTEXT je schopný pracovať s textom o maximálnej dĺžke 350 riadkov.

Nastavte si začiatok textu, ktorý chcete prenášať. Môžete pri tom využiť kurzorové šípky, klávesy 3,4,5 (pozri ASCII viewer). Týmto sa môžete vyhnúť identifikačným znakom, ktoré si do textového súboru ukladá samotný T602. Takto môžete aj dlhší textový dokument rozdeliť na niekoľko častí.

0 - koniec

- potvrdenie voľby

Text bude prenesený zo zdrojovej diskety na cieľovú.

Nastaveniu parametrov pre Export a Import venujte prosím maximálnu pozornosť. Ak tak neurobíte bude Vás to určite hnevať. Najmä ak je vzdialenosť medzi Vašim ZX5, alebo Didaktikom a PC väčšia ako 20km.

Riešenie praktického problému

Stojíme pred nasledovným problémom

Potrebujeme preniesť formulár s menom **Pokus1**, vytvorený v programe **dTEXT** - rámikový mód do textového editora **T602** a máme k dispozícii len jednu mechaniku.

- 1 - vložíme do mechaniky disketu s EIM a zadáme RUN/ENTER.
  - 2 - Po nahrati stlačíme napr. klávesu M (môžeme stlačiť aj iný kláves). Úvodný obrázok zmizne a objaví sa obrazovka s menu a dvoma oknami.
  - 3 - Vložíme disketu s našim textom, ktorý má meno napr. "Pokus1.B" a stlačením klávesy 1 načítame zoznam diskety. Kurzorom prejdeme na nás súbor (tu môžeme využiť aj funkciu **Hľadaj** - pozri príslušnú kapitolu).
  - 4 - Vložíme do mechaniky disketu pre PC a stlačíme dvakrát klávesu 2. Zobrazí sa zoznam súborov PC diskety.
  - 5 - Skontrolujeme, či je na diskete voľných aspoň o 500 bytov viac ako je dĺžka nášho súboru.
- ¹ toto má samozrejme EIM pod kontrolou, ale trocha presnosti níkomu neuškodi

- 6 - Stlačíme klávesu "0" -menu a následne E. Nastavíme prenos Rm. dtext - t602, t.j. kláves R. Ešte môžeme nastaviť aktuálny čas a dátum - kláves T a A. Vrátime sa do menu stlačením **CAPS SHIFT+ BREAK SPACE**.
- 7 - Vložíme disketu s naším súborom a stlačíme klávesu 1. Ak máme kurzor nastavený na našom súbore (Pokus1.B), stlačíme 7 - Export.

Objaví sa okienko s textom:

Prenos z Pokus1.B

do >Pokus1.TXT<.

Kedže chceme, aby mal súbor po prenose iné meno, napíšeme meno **FORMULAR.TXT** a stlačíme ENTER.

Program vypíše do okienka :

Čítam súbor :

Pokus1.B.

- 8 - Po chvíli sa objaví okno s textom :

Vložte cieľovú disketu! OK.

Vložíme teda PC disketu a stlačíme ENTER.

Teraz sa v okne zobrazí :

Zapisujem súbor :

FORMULAR.TXT.

- 9 - Po úspešnom prenose sa objaví zoznam PC diskety už s nahraným súborom

FORMULAR.TXT.

Všetko čo tu bolo uvedené si môžete vyskúšať s originálnou disketou, na ktorej sa nachádza aj súbor Pokus1.B.

Kapitola 10

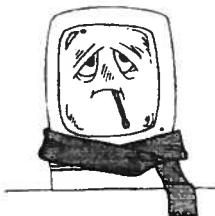
Dodatky

Problémy s disketami na Didaktiku a PC AT.

Na Didaktiku D40 sa nedajú používať diskety typu HD-vysoká hustota záznamu - 1.2 MB. Z tohto dôvodu musíte používať na prenos iba diskety typu DD naformátované na kapacitu 360kB. Ďalej Vám odporúčame nepoužívať tú istú disketu naformátovanú pre PC na Didaktiku 40 a aj PCčku. Navrhujeme Vám nasledovné riešenie:

Jednu disketu naformátovanú pre PC používajte na export súborov z Didaktiku a druhú používajte k PCčku. Vyvarujte sa zapisovaniu súborov na D40ke do diskety, ktorú používate pri PC. V takom prípade sa totiž vyhnete kolízii, ktorá vzniká rozdielou šírkou záznamovej hlavy 360kB mechaniky D40 a 1,2MB mechaniky PCčka.

Chybové hlásenia

Jednou z veľkých výhod EIM je to, že informuje o chybách v slovenskom jazyku.

Toto sú najčastejšie sa vyskytujúce chybové hlásenia:

Nemám disk A (B) !

Znova Koniec

- zavolali ste operáciu s disketou bez toho, aby ste mali zavreté dvierka (u 5.25" diskiet), alebo mali zasunutú disketu (u 3.5" diskiet).

Nemôžem nájsť sektor 0 !

Znova Koniec

- Vaša disketa pravdepodobne nie je naformátovaná

Chyba CRC Sektor n

Znova Koniec

- chyba kontrolného súčtu sektoru
Skúste Znova a ak to nepomôže, prekopírujte všetky súbory, ktoré pôjdú a disketu znova naformátujte.

Disk je chránený proti zápisu !

Znova Koniec

- disketa je prelepená, nemožno na ňu zapisovať

Odstráňte ochranu proti zápisu a zadanje Znova.

Chyba vo FAT !

Koniec

- porušená fat diskety
Prekopírujte všetky súbory, ktoré pôjdú a disketu znova naformátujte, stačí aj QICK format.

Nesprávny disk !

Znova Koniec

- Pri diskovej operácii ste vložili do mechaniky nesprávnu disketu
Táto chyba sa objavuje najčastejšie napríklad ak sa pomýlite pri exporte a miesto diskety pre PC vložíte disketu pre didaktik.

Tlačiareň nie je pripravená !

- Zavolali ste funkciu tlač, pričom tlačiareň nie je READY (ON LINE)
Máte zapnutú tlačiareň?

Súbor nevyhovuje !

- Pokúšate sa exportovať súbor, ktorý nevyhovuje podmienkam exportu alebo importu

Toto hlásenie sa objaví napríklad, keď chcete transformovať súbor typu BASIC (.P) do formátu T602.

Verify chyba !

Znova Koniec

- Pri zápisе došlo ku chybe CRC

Program EIM na rozdiel od MDOSu kontroluje pri zápisе CRC (kontrolný súčet sektoru), takže sa Vám nemôže stať, že súbor bude súčasne uložený na disketu, ale nemusí sa Vám ho podať nahrať do počítača. Skúste Znova a ak to nepôjde radšej disketu preformátujte programom Eiformátovač - riadnym formátom.

Disk zmizol!

Koniec

- počas kopírovania, alebo čítania nového zoznamu ste vytiahli skôr disketu, ako bolo toto úplne ukončené

Pokiaľ si takto skúšate náš program tak potom je to 1:0 pre EIM.

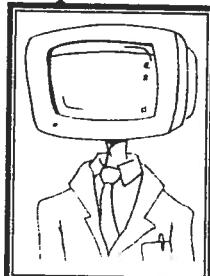
POZOR!!!

Koniec

- toto hlásenie môže postihnúť iba nelegálnych užívateľov programu EIM

Vo vlastnom záujme si obstarajte originálny program EIM, Vaša nelegálna kópia je veľmi nebezpečná a firma Perpetuum nenesie žiadnu zodpovednosť za škody, ktoré vzniknú jej používaním.

Mám problém s EIM.

Na Didaktiku mi nefunguje žiadny program s PCčka.

Veríme že Vám pomôže nasledovný príklad: Určite vo Vašom okolí niekto vlastní osobné auto (povedzme Favorita), viete prečo do tohto svojho tátosa tankuje vždy benzín a nie naftu? Spýtajte sa ho prečo jazdí na drahší benzín a nie na lacnejšiu naftu. Zmierite sa s tým, že medzi Didaktikom a PCčkom i keď oba patria do kategórie počítačov je istý rozdiel, ktorý neumožňuje používať programy priamo z jedného počítača na druhom.

EIM mi na PC nejde spustiť.

EIM je program určený pre mikropočítač Didaktik M, GAMA, KOMPAKT, ZX Spectrum, ZX Spectrum+, Delta, prepojené s disketovou jednotkou Didaktik 40, 80!!!

Program mi nezobrazuje všetky súbovery na diskete.

Zapnite si prepínač "Skryté súbory" v menu Parametre okna.

Mám tlačiareň BT 100 a program mi na nej netlačí.

Sorry, ale BT 100 bohužiaľ nie je tlačiareň s rozhraním CENTRONICS. Veľmi nás to mrzí, ale driver pre Vášho jednohľaduho tátosa nám už do programu nevošiel.

Mám tlačiareň s rozhraním Centronics a predsa mi s ňou program nespolupracuje.

a, máte tlačiareň ON LINE?

b, vybrali ste si správny ovládač tlačiarne v Setupe?

c, vyskúšali ste si vytvoriť špeciálny ovládač v Setupe - Tlač?

Po Importe textu z T602 do dTEXTu mi text pretekal medzi riadkami - bol úplne rozhádzaný.

Doplatili ste na svoju nepozornosť pri čítaní tejto príručky. Text si ešte pred jeho uložením na disketu musíte v T602 upraviť tak, aby dĺžka riadku nepresahovala 64 znakov. Rovnako pozor na prepínač Tabelátory. Prečítajte si ešte raz príslušnú kapitolu.

Pokiaľ som si funkciou View pozeral text určený na prenos z PC diskety boli všetky písmená pekne čitateľné, ale po ich prenesení na Didaktikovskú disketu sú diakritické znamienka nečitateľné.

EIM používa v ASCII viewry kód Kamenických, rovnako ako T602, dTEXT a aj Desktop majú vlastný kód. Takže ničoho sa nebojte ak si prenesený text nahráte do dTEXTu bude všetko OK!

Pokiaľ ste však neurobili chybu.

Pretransformovaný text z dTEXTu do T602 sa mi po jeho nahratí do tohto textového editoru nahral celý do jedného riadku.

Zabudli ste si pred prenosom aktivovať prepínač Cr-Lf v menu Export.

Prenesený text nemôžem nahrať do dTEXTu - stále hlásí: File not found!

Táto chyba súvisí s rozdielnym správáním MDOSu a MSDOSu. MSDOS na rozdiel od MDOSu nerobí rozdiel medzi malým a velkým písmenom v mene súboru. Preto EIM priradí každému pretransformovanému súboru meno z velkými písmenami.

Nevyhovujú mi nastavené parametre programu.

Spustite si program Setup a nastavte si parametre podľa vlastných predstáv...

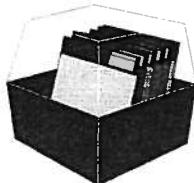
Kapitola 11

EI Formátovač

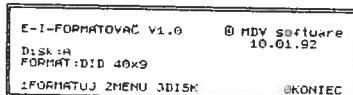
Je formátovací program pre užívateľov programového balíku *MEGA EIM*, umožňujúci naformátovať jak diskety pre operačný systém *MDOS* a *MSDOS*.

Program nahráme do počítača

LOAD * "eiformat".

Po nahráni programu do pamäti sa na obrazovke objaví menu podobné ako v programe *EIM*. Výber z menu je identický s programom *EIM* - bud' pomocou kurzorových klávesov prísť na požadovanú volbu a potvrdiť ENTER-om alebo priama voľba stlačením prvého veľkého písmena v názve funkcie, ktorú chceme aktivovať.

Disk: A(B) - aktívna disketová mechanika. FORMAT: DID (PC) mm/n - je informácia o aktuálne nastavenom type formátovania.

0 - KONIEC

- spusti RUN (EI MAN)
- návrat do BASIC

Prvá možnosť znamená nahranie súboru s menom "run" z diskety vloženej v nastavenej mechanike,

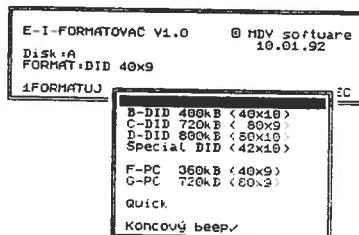
druhá možnosť je návrat do BASICku resetom, ale bez pohybu mechanik ("zaškŕkania")

3-DISK

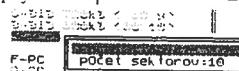

Disk, ktorý je nastavený má pri sebe "fajku", ktorú poznáte z *EIM*, a disk B sa dá nastaviť len pokial je pripojená B mechanika

2-MENU

A-D sú formáty pre Didaktik, E-F sú formáty pre PC, špecial DID je Vám nastavená hodnota pre počet stopô - X a pre počet sektorov na stopu - Y, z čoho potom plynne kapacita - XxYx2 = N KB.

Quick je funkcia pre bleskové naformátovanie diskety, ktorá už bola predtým formátovaná. Odporúčame Vám ju použiť napríklad na diskety hlásiacie chybu "Corrupted fat structure". Koncový beep je pípnutie na konci formátovania (je pri ňom "fajka") alebo bez pípnutia (bez "fajky"). Koncový beep je odlišný ak má naformátovaná disketa vadný sektor.

1 - FORMÁTUJ

- po zadaní mena diskety program začne formátovať vloženú disketu

FORMAT : DID 40x9
Meno disketu : DISKHENOGO

Na obrazovke bude vypísané meno, typ, kapacita v KB, počet stôp a sektorov na stopu.

V strednej časti sú pod sebou čísla stôp až do maxima, ktoré je nastavené. Vedľa čísel postupne pribúda grafická stupnica, ktorá Vás informuje o časti diskety, ktorá je už naformátovaná.

Disk Copy

Disk Copy je program slúžiaci k veľmi rýchlemu kopírovaniu obsahu celých diskiet naformátovaných pod operačným systémom MDOS.

Program sa nahrá do počítača príkazom
LOAD * "diskcopy".

Po nahrati sa objaví okienko :

DISK - COPY Ramon Software '92
a po stlačení klávesy okienko :

Vložte zdrojovú disketu.

Stlačte klávesu **Q/R/P**

pričom :

Q - znamená koniec programu :

Chcete program prerušiť **A/N** ?

a po zadaní **A** sa program ukončí.

R, P - znamená pokračovanie programu

V hornej časti obrazovky sa objaví čísla, ktorej dĺžka zodpovedá počtu obsadených sektorov na zdrojovej diskete.

V dolnej časti je nápis :

Zdroj : **meno diskety** výmeny : **X**

Vložte cieľovú disketu

Stlačte klávesu **Q/R/P**

kde **X** je počet výmien diskiet pri jednej mechanike (pri dvoch diskety netreba vymieňať), ktoré treba na vytvorenie kópie celej zdrojovej diskety na cieľovú disketu. **Q/R/P** - ako v predchádzajúcim menu. Ak je na cieľovej diskete u niečo nahrané, program sa ešte raz spýta, či prácu preruší alebo nie. Po zadaní **N**, sa začne vytváranie kópie na cieľovú disketu.

Graficky to vyzerá na obrazovke asi nasledovne :

Najprv pribudne stupnička nad čiarou, t.j. program načíta pamäti sektory zo zdrojovej diskety. Po výmene diskiet (len pri jednej mechanike) pribudne rovnaká čas stupničky pod čiarou, t.j. program zapísal sektory z pamäti na cieľovú disketu. Taktto to pokračuje - vždy ubudne po jednom z počtu výmien. Po prenesení celej zdrojovej diskety na cieľovú sú stupničky nad aj pod čiarou od jej začiatku až po koniec. Program sa spýta, či pokračoval alebo nie.

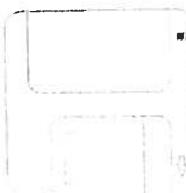
Upozornenie !

Nevytvárajte kópiu zdrojovej diskety na disketu, na ktorej máte u niečo nahrané a nechcete o to prísť. Program Disk Copy vytvorí totiž identickú kopiu zdrojovej diskety a teda pôvodné data na cieľovej diskete budú zničené.

Pri chybe sa program vrati do BASIC-u

Vložte originálnu disketu a zadajte

RUN/ENTER

Kapitola 13

dTEXT epson

(D100, CONSUL, NL-2805,
ROBOTRON, K-6403, EPSON FX80,
STAR LC10/20 a epson kompatibilné s
rozhraním CENTRONICS)

Tlač diakritiky podľa kódu
Kamenických. Ak eprom Vašej
tlačiarne nie je vybavená kódom
Kamenických, ale umožňuje
download, kontaktujte sa na firmu
Perpetum.

Táto upravená verzia známeho a
velmi rozšíreného textového editora je
plne podporovaná programom EIM pri
Exporte a Importe ním vytvorených tex-
tových súborov do formátu Text602.
Keďže sa jedná o program volne šíritelny
a mnoho užívateľov sa s týmto progra-
mom už malo možnosť zoznámiť, bude-
me sa venovať popisu jednotlivých jeho
funkcií iba v skratke.

Program spustite príkazom
LOAD * "run DTEXT"

Úvodné menu :

1 - nahrať priamo dTEXT

- po stlačení sa nahrá dTEXT s para-
metrami nastavenými pred poslednou
inštaláciou

2 - nahrať slov. dTEXT

- na disketu sa a do ďalšej inštalácie
nainštaluje dTEXT so slovenskou dia-
kritikou

3 - nahrať český dTEXT

- ako 2, ale s českou diakritikou

4 - bez diakritiky

- dTEXT bude pri tlači diak. znamien-
enka nahradzať znakmi bez diakr. zna-
mienok

Funkcia je určená pre užívateľov vyššie
uvedených tlačiarní, ktoré nie sú vyba-
vené eprom Kamenických, resp. neumo-
žňujú download.

5 - tabuľky

- v tomto dTEXTe sú nahradené veľké
písma s diakritikou znakmi pre tvor-
bu tabuľiek, vhodné pre tvorbu formu-
lárov

6 - vyber ovládač

- umožňuje z Vami upraveného
dTEXTu vybrať ovládač a tento samo-
statne nahrať na disketu

7 - BASIC

- reset počítača

8 - Iné

- možnosť nahrať do počítača iný basi-
cový program

Upozornenie !

Ak chcete do dTEXTu inštalovať
prislušný ovládač(funkcie 2-5),
odstráňte najskôr ochranu diskety
proti zápisu, inak nem budete
reklamovať že program "nefunguje"!!

Popis programu

1. Pravítko

- je umiestnené v dolnej časti obrazov-
ky a služí ako pomôcka pri zobrazovaní
suradnic kurzora a nastavenia editora.
Biele obdĺžničky sú tabelátori

Môžete ich zrušiť stlačením EXTEND (CAPS + SYMB SHIFT) a 2, alebo umiestniť stlačením EXTEND a 1. Pri umiestňovaní postupujte vždy zprava doľava.

Pod pravítkom je ešte informačný riadok:

Kurzor na YY,XX - pozícia kurzora zvislá (YY) a vodorovná (XX), kurzor pohybujete kurzorovými šípkami. Delenie ANO/NIE - automatický presun slova do ďalšieho riadku ak sa nezmestí. Formátovanie ANO/NIE - zarovnanie riadku pri prechode na nový riadok.

2. Príkazy editora

2.1 Presun kurzora :

CAPS SHIFT + 5, 6, 7, 8 (šípky) - presuň kurzor v smere šípky po teste

SYMB SHIT + F/G - presun na začiatok/koniec textu

EXT + 6/7 - o stranu dole/hore

CAPS + SPACE - presun na ďalšiu tabačnú značku

2.2 Zmazávanie a vkladanie :

DELETE (CAPS + 0) - zmaž znak pred kurzorom

CAPS + 3/4 - vložiť/zmazať medzeru za kurzorom

SYMB SHIFT + S/D - zmazat/vložiť riadok

EXT + Y - rozdeliť riadok

EXT + D - zmazať celý text (áno/nie)

2.3 Formátovanie textu :

SS + Y - naformátovať odstavec, v ktorom je kurzor

SS + Q/E - posun textu vľavo/vpravo

SS + W - vystrediť riadok

EXT + R/T - zrušiť/obnoviť naformátovanie riadku

EXT + H/J - zrušiť/obnoviť naformátovanie textu

EXT + Q/E - zarovnať text dolava/doprava

EXT + W - vystrediť text

2.4 Ostatné príkazy :

EDIT (CS + 1) - nápoveda (help)
ENTER - prechod bez zarovnanie riadku

EXT (SS + CS) - zmena režimu na extended

SS + A - volba služieb (viď. samost. kapitolu)

GRAPH (SS + 9) - nastavenie grafického režimu

EXT + F - poslať znak FF na tlačiareň (nová strana)

EXT + F - poslať znak LF na tlačiareň (nový riadok)

EXT + C - zmena farieb

EXT + S - vyhľadanie slova (slov)

EXT + 8 - transformácia textu z TASW.

CS

3. Služby - SS+A

1 - Kopírovanie, triedenie, kompresia

2 - LOAD/MERGE textu z kazety

3 - SAVE textu na kazetu

4 - LOAD textu z diskety

5 - SAVE textu na disketu

6 - Zmazanie súboru z diskety

7 - Katalóg diskety

8 - Vytlačiť text (BREAK preruší)

9 - Predefinovať tlačiareň

A - Predefinovať parametre

B - Uložiť dTEXT

C - Návrat do editora

D - Návrat do BASIC-u

Služby, ktorých funkcia je z otázok jasná, nepopisujeme podrobne.

3.1 Kopírovanie, triedenie, kompresia

3.1.1 Kopírovanie

Od riadku ?

(zadáme číslo riadku, od ktorého sa kopíruje)

Po riadok ?

(číslo posledného riadku, ktorý sa kopíruje)

Na riadok ?

(číslo riadku, na ktorý sa text skopíruje)

3.1.3 Komprezia

- komprezia textu, ak ju použijete pred uložením na kazetu (disketu), ušetri miesto

3.1.4 Dekomprezia

- opačná funkcia ku komprezii

3.1.5 Interface didaktik GAMA

- pri používaní didaktiku GAMA a pripojení tlačiarne na vnútorný interface sa tento inicializuje

3.1.6. (7.) Disk "A:" ("B:")

- volba disku, ak nemáte pripojený disk B:, nepoužívajte volbu disk "B:" !!!

3.8. Vytlačí text

- po zadaní čísla strany vytlačenie textu na tlačiarne s rozhraním CENTRONICS a zapojením podľa tejto schémy :

Busy port : 7(C)

Strobe port : 3(C)

Data port : A

Initial. vol. : 136

(štandardné zapojenie k ovládačom cenx I (2) od výrobcu D40)

3.9. Predefinovať tlačiareň

chr \$ 128 Á : n1 n2 n3 n4   chr \$ 129 Ç
                       n1 n2 n3 n4

Čeště to změnit? (a/n)

- tato funkcia slúži k predefinovaniu kódov znakov vyšších ako 128 pri výstupe na tlačiareň. Ak napr. a z textu vytlačí

Vaša tlačiareň ako á, je potrebne pomocou tejto funkcie upraviť výstup znaku na tlačiareň.

Postup :

Potvrd'te voľbu - a, vložte kód znaku, ktorého výstup nie je korektný a stlačte ENTER. Potom vložte kód znaku, ktorý nájdete v tabuľke v manuály k Vašej tlačiarne dTEXT umožňuje, aby bol kod

znaku nahradený pri výstupe na tlačiareň až štyrmi kódmi. Ak je kód iba jeden, miesto ostatných zadajte nuly.

3.A. Predefinovanie parametrov :

Pozícia pipnutia na konci riadku ? (60)

Dĺžka pipnutia klávesnice ? (4)

Pauza pred auto-repeat ? (20)

Rýchlosť auto-repeat ? (1)

Číslo ovládača ? (0)

(ovládače majú číslo 1 a 7, pre epson je to 0)

Režim stránkovania ? (1)

(0 - iba odstránuje, 1 - hlavička + číslo stránky, 2 - rovnako ako 1, ale striedavo)

Číslo strany ? (0)

(počiatocné číslo strany)

Dĺžka strany ? (60)

Ľavý okraj ? (9)

Hlavička ?

(text hlavičky sa vytlačí na začiatok každej stránky)

3.B. Nahrať dTEXT :

- táto funkcia vytvorí kópiu programu dTEXT (autosave).

Kapitola 13

Nemecko - Český prekladový slovník

Pokiaľ si potrebujete preložiť nejaké slovíčko z nemčiny do češtiny postupujte nasledovne:

- po spustení programu *EIM* nastavte kurzor na súbor %NEM=ČES.L a stlačte klávesu

4-VIEW/H.

- teraz môžete pomocou funkcie 5-HĽADAJ zadať Vami hľadané slovíčko alebo jeho časť.
  - pokiaľ sa toto nachádza v slovníku, program ho veľmi rýchlo vyhľadá.
  - ak nájdené slovíčko Vám úplne nevyhovuje môžete hľadanie zopakovať pomocou klávesy 5.
  - prípadne môžete použiť tlačiareň a pomocou funkcie 9-Tlač si vytlačiť obsah obrazovky.
- Slovíčka v českom jazyku nemajú diakritické znamienka!**

ZXSCREEN

Program pre konverziu súborov z formátu VideoRAM ZXspectra do grafického formátu PCX (počítače IBM kompatibilné s operačným systémom MSDOS). Je určený pre počítače IBM kompatibilné s grafickou kartou VGA a operačným systémom MS DOS od verzie 3.n.

INŠTALÁCIA PROGRAMU:

1. Pripravte si disketu naformátovanú pre PC - MS DOS.

2. V menu 0, programu EIManager, si nastavte parametre pre Export Didaktik - File.

3. Kurzor nastavte na súbor ZXScreen.E a stlačte klávesu 7-Export a stlačte ENTER.

4. Po vyzvaní vložte pripravenú disketu pre PC a potvrďte klávesom ENTER.

KONVERZIA SÚBOROV VIDEORAM DO PCX

a, Súbor typu VideoRAM (SCREEN) prenesiete z diskety pre D40(80)pomocou programu *EI Manager* bez konverzie na disketu pre PC (MSDOS).

b, Súbory určené k transformácii nahrájte do adresára spolu s programom ZXSCREEN.EXE

c, Pokiaľ spustíte program ZXSCREEN bez parametra program zobrazí pomocný HELP.

d, Všeobecná syntax pre zahájenie konverzie je nasledovná:

ZXSCREEN menosúbor.BTS

e, Konvertovaný súbor bude postupne zobrazovaný na obrazovke monitoru.

f, Po zobrazení celého obrázku program očakáva stlačenie klávesy, po ktorom bude súbor uložený na disk vo formáte PCX. Pokiaľ stlačíte klávesu Esc, súbor uložený na disk nebude...

g, Súbor PCX má tvar 256x192 pixelov a 16 farieb.

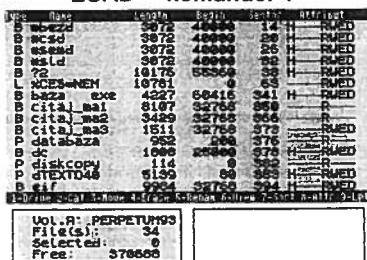
Kapitola 14

Komander 2

Program komander uľahčuje komunikáciu s operačným systémom MDOS disketovej jednotky DIDAKTIK 40/80(Kompakt).

Program k obsluhe využíva podprogramy z diskovej ROM. Tento program je mimoriadne vhodné používať ako štartovací (s menom RUN) na Vašich disketách.

Program nahráte prikazom
LOAD * "komander".

Ovládanie

Kurzorový režim

Kurzor, pomocou ktorého budete program ovládať môžete ovládať týmito klávesmi :

- P/šípka hore - kurzor hore
- L/šípka dolu - kurzor dolu
- 0 (nula) - akcia

Súbory sú zobrazené bielym perom na modrom podklade, kurzor na neoznačenom súbore je čierny na bledomodrom papieri a na označenom súbore červený na bledomodrom papieri.

V kurzorovom režime sa označujú súbory, s ktorými budú pracovať funkcie MOVE, ERASE, ATTR ... Označené súbory majú bielu farbu pera na červeno-m papieri.

K označeniu súborov možno použiť tieto klávesy :

- 0/šípka vpravo - označenie súboru
- A - označenie všetkých súborov

K odznačeniu možno použiť tieto klávesy :

- K/šípka vľavo - odznačí súbor
- X - odznačí všetky

Celkový počet označených súborov sa vypisuje v spodnej časti obrazovky :

Selected: NNN

Inputový režim

Inputový režim sa realizuje v komunikačnom riadku (zelený podklad a čierne pero). Využívajú ho funkcie RENAME, ATTR a MOVE. Kurzor je znázornený podčiarkovníkom ". Vkladanie sa ukončí klávesom ENTER. Zmazanie znaku pred kurzorom klávesom CAPS + 0. V tomto riadku sa tiež vypisujú práve vykonávané operácie.

Horný riadok je informačný :

TYPE - typ súboru (P, N, C, B, Q, S)

NAME - meno súboru

LENGTH - dĺžka súboru

BEGIN - buď štartovací riadok (u .P)
alebo adresa kam sa súbor uloží do pamäti

SECTOR - číslo sektoru, od ktorého je program na disku uložený

ATTR - atribúty programu (H, S, P, A, R, W, E, D)

V spodnej časti obrazovky sú dve okná, ľavé pre mechaniku A, pravé pre mechaniku B. Je v nich zobrazené:

Vol. A (B) : meno diskety

Files : počet súborov

Selected : počet označených súborov
Free : voľná kapacita diskety

Okno disku, s ktorým sa pracuje, je modré. V okne B mechaniky sú údaje len pokiaľ ju máte pripojenú.

Práca s programom

Po nahratí Vás program informuje v komunikačnom riadku o funkciách, ktoré môžete použiť a im prislúchajúcim klávesom.

Disk A: Perpetuum93					
File(s):	5	File(s):	41		
Selected:	0	Selected:	0		
Free:	297472	Free:	226792		

- 1 - Drive
  - prepínanie mechanik A-B
- 2 - Cat
  - načítanie zoznamu diskety
- 3 - Move
  - kopirovanie súboru (označených súborov). Treba napísat meno diskety, na ktorú sa bude kopírovať.

Type	Name	Length	Length	Sector	Attribut
B Disk	exce	1364	22696	14	H R MED
B Disk	W.HLP	2425	16589	17	H R MED
B Disk	W.HLP	2425	16589	19	H R MED
B ???	100	34459	26	R	
B ???	100	34459	27	R	
B ???	100	34459	30	R	
B ???	100	34459	31	R	
P artstudio+	857	6	91	H	R
P converse-f	857	1	92	H	R
I-Disk C:\1\2\3\4\5\6\7\8\9\10\11\12\13\14\15\16\17\18\19\20\21\22\23\24\25\26\27\28\29\2					

Vol.A: Perpetuum93	Vol.B: Perpetuum93
File(s): 62	File(s): 50
Selected: 0	Selected: 0
Free: 1024	Free: 529408

- 4 - Erase
  - vymazanie súboru (označených súborov). Program sa ešte spýta na potvrdenie vol'by Y/N.
- 5 - Rename

- premenovanie súboru

• 6 - View

- prezeranie súborov po sektorech. Ovládanie je nasledovné :
- H - hexadecimálny výpis
- A - ASCII kódy
- O - návrat na prvý sektor
- Q - ukončenie prezerania

• 7 - Sort

- triedenie súborov. Funkcia zotriedi súbory na diskete podľa abecedného poradia. Uloženie zotriedeného zoznamu na disketu potvrďte klávesom Y, kláves N triedenie zruší. V prípade, že chcete pracovať so zotriedeným zoznamom, ale nechcete ho uložiť na disketu, stlačte SYMB + N.

• 8 - Attr

- zmena atribútov súborov. Funkcia zmení atribúty označených súborov. Atribúty sa napišú do komunikačného riadku a potvrďia klávesom ENTER.

• 9 - Lpt

- tlač zoznamu súborov. Funkcia vytlačí zoznam súborov na tlačiarne s rozhraním CENTRONICS. Kláves Q preruší tlač.

Schéma zapojenia:

Busy port : 7(C)

Strobe port : 3(C)

Data port : A

Initial vol. : 136

(štandardné zapojenie pre ovládače cenx1 a 2 a disketovú jednotku didaktik)

Ak máte Didaktik GAMA, zapojte tlačiareň na vstavaný interface.

• Load

- **nahranie iného programu**. Funkcia umožňuje spustiť súbor typu .P a .S. Kurzor nastavte na požadovaný súbor a stlačte ENTER. Voľbu potvrďte/zrušte klávesom Y/N.

Kapitola 15

Typy, finty, rady

Na tomto mieste uvádzame niekoľko fint, rád a typov pre užívateľov *MEGA EIM*.

Ako archivujeme programy pre D40 na HDD PC.

Najskôr si vytvoríme textový súbor, v ktorom si poznačíme pri menách súborov na diskete, ktorú budeme archivovať, príponu, štartovaciu adresu (Basic), prípadne adresu od ktorej sa nahráva strojový kód (Bytes).

Následne prenesieme súbory z diskety pre Didaktik bez konverzie na disketu pre PC.

Prenesené súbory uložíme do adresáru a skomprimujeme ako celok programom ARJ.exe.

V prípade prenosu súborov späť do Didaktiku, nám veľmi pomôže nami vytvorený textový súbor, pretože v ňom nájdeme všetky dôležité údaje pre funkciu Import (poč. adresa, dĺžka basic).

Po importe ešte využijeme Disk editor, pomocou ktorého nastavíme pre Basicové súbory v Dir správnu predponu (miesto prípony B, ktorú vkladá EIM automaticky, napoknút príponu P).

Pozor na dĺžku meno súboru pri exporte!

Mdos povoľuje maximálnu dĺžku meno súboru 10 znakov. MSDOS povoľuje maximálne 8 znakov. EIM pri exporte súboru z formátu MDOS do MSDOS automaticky "ureže" posledné dva znaky.

Takže, pokiaľ exportujete dva a viac súborov, ktoré sa lišia deviatym, pripad-

ne desiatym znakom, potom bude chcieť EIM tieto prepisovať.

Ak sa chcete teda tomuto problému vyhnúť, nepoužívajte dlhšie mená ako 8 znakov pre disketu s formátom MDOS.

Vytvorte si záložnú kópiu Mega EIM!

Vytvorením záložnej kópie programu, Mega EIM sa vyhnete prípadnému poškodeniu programu a tým problémom pri reklamácii.

K vytvoreniu záložnej kópie programu Vám perfektne poslúži program Disk copy.

Ako prenášame obrázky z PCčka do Didaktiku.

K prenosu obrazkov z PC na Didaktik používame nasledovnú fintu:

Najskôr si samotný obrázok určený k prenosu upravíme do vhodného formátu ešte na PCčku. Nastavíme velkosť obrázku na 256x192 pixelov, skonvertujeme súbor do 1-bitovej grafiky (Black-White), vytvoríme negatív a vertikálne otočíme. Toto všetko bez najmenších problémov možno napríklad zvládnuť už aj v programe Paintbrush (Windows 3.1), prípadne Photostyler. Obrázok potom uložíme vo formáte bitovej mapy na disketu (bmp) a prenesieme bez konverzie (File -bytes) na disketu pre didaktik.

Posledná úprava je konverzia, ktorou zmeníme formát uložených dát s typu Line to line na formát typu Screen. K tomuto účelu nám poslúži program MEGGIE (možno si ho u nás objednať).

Po tejto konverzii získame perfektný digitalizovaný obrazok.

Kedy ponžiť Komander?

Program Komander má mnoho spoločných funkcií s programom FIM. Pracuje však iba s disketami formátu MDOS.

Komander je mimoriadne vhodné použiť ako úvodný program na Vašich disketách pre jeho veľmi rýchly štart a malú dĺžku.

Prekopírujte si tento program na Vašu disketu a premenujte jeho basicovú časť na meno "run".

Rovnako je pohodnejší ak chcete zmeniť atribúty skupiny súborov (EIM pracuje pri zmene atribútov iba s jedným súborom).

Ďalej je ho veľmi výhodné použiť pokiaľ si chcete zotriediť súbory na diskete do "abecedného" poradia.

Pozor na nekompatibilitu uloženia mien programov Tools 40 a Komander !

Pri vývoji programov Komander a Tools 40 vznikol problém so vzájomnou nekompatibilitou, ktorá môže neinformovanému užívateľovi spôsobiť vážne problémy.

Problém je v tom, že Komander 2, ktorý bol vytvorený o niečo skôr ako Tools 40, využíva pri funkcií MOVE podprogram v ROM. Tools 40 používa vlastnú rutinu, ktorá je rýchlejsia a lepšia, no nie je úplne kompatibilná s rutinou v ROM. Podprogram v ROM totiž ukladá mená súborov do sektorov v nasledovnom poradí: 6, 8, 10, 12, 7, 9, 11, 13. Podprogram v Tools 40 ukladá mená súborov do sektorov v nasledovnom poradí: 6, 7, 8, 9,

Tento rozdiel má za následok to, že pokiaľ sa pokúsíte načítať programom Komander zoznam súborov z diskety na ktorú ste súbory nakopírovali programom Tools 40, budú zobrazené iba tie súbory, ktoré boli uložené v poradí sektorov tak ako to robí operačný systém MDOS.

Tragicky sa tento nedostatok môže prejavíť iba v prípade ak by ste na takúto disketu použili funkciu 7-Sort, použitie inej funkcie nespôsobí žiadne problémy.

Kedže v programe EIM sa opísaný problém neprejavuje, prekopírujte ním celý obsah diskety na novú disketu, čím odstráňte všetky prípadné problémy.

Používajte EIFormátovač

Vyhýbajte sa používaniu basicového príkazu FORMAT k formátovaniu diskiet.

EIFORMÁTOVÁČ okrem toho že je rýchlejší, je aj podstatne citlivejší na prítomnosť vadných sektorov na diskete.

Vadný sektor označený vo fat totiž nie je pre Vás už vôbec nebezpečný!!!

Najlepšie spravíte pokiaľ si obsah všetkých Vašich diskiet prekopírujete na diskety naformátované programom EIFORMÁTOVÁČ.

Najaktuálnejšie informácie o súbore programov nájdete priamo na diskete!

Najaktuálnejšie informácie nájdete priamo na diskete - súbor "citaj_ma1.b". Môžete si ho prečítať pomocou programu EIM, funkcia 4-View / H.

spolupracovali:

Kapitola 16

*Zoznam programov a k nim
prislúchajúcim blokov na
diskete Mega EIM.*

EIM

run.P, eimsc.B(H), eimc.B(H), eistp.B(H)

SETUP

setup.P, setup.B(H), eistp.B(H)

EIFORMÁTOVAČ

eiformat.P, eif.B(H)

DISK COPY

diskcopy.P, dc.B(H)

KOMANDER

komander.P, komander2.B(H)

DTEXT

run DTEXT.P, run.B(H),

DTEXTD40.P(H) CODE 1.B(H), CODE 2.B(H), #bezd.B(H), #csd.B(H), #sem-d.B(H), #sld.B(H)

ZXSCREEN.EXE

ZXSCREEN.E

Data pre slovník

%CES=NEM.L

Ukážkové súbory pre EIM

\$screen1.B, pokus1.B, citaj_ma1.B

DEMO

eivýuka.P, eimdx dem.B(H) - x=1 až 3

FREEWARE

databza.P, baza exe.B(H)

(H) - skryté súbory

**Na tomto balíku
programov**

Autor:

Róbert Letko

- EIM, Setup, EI formátovač

Roman Kralovič

- Komander 2, Diskcopy

Róbert Madaj

- ZXSCREEN.EXE

Autor užívateľskej príručky:

Peter Pokorný

Výhradne distribučné práva na programový balík MEGA EIM sú vo vlastníctve firmy PERPETUM.

*Ak ste sa pri čítaní
užívateľskej príručky
dostali až sem, patrí Vám
naša čo nasrdečnejšia
vďaka.*

Kapitola 17

Vysvetlivky niektorých pojmov používaných v programe MEGA EIM

adresa v pamäti - súbory typu Bytes majú presne určené miesto vo svojej hlavičke, kam sa budú nahrávať po zadaní príkazu LOAD * "meno" CODE

atribúty súboru - každý súbor uložený na disketu má v svojej hlavičke uloženú informáciu o tom aké operácie môže užívateľ s ním vykonávať, bližšie informácie o jednotlivých súboroch nájdete v užívateľskej príručke k disketovej jednotke Didaktik 40/80/Kompakt

Basic - užívateľské prostredie v ktorom s Vami komunikujú po zapnutí počítače ZX Spectrum kompatibilné

Centronics - štandard pripojenia tlačiarne k profesionálnemu počítaču, ktoré býva použité aj pri pripojení niektorých tlačiarí k počítačom ZX Spectrum kompatibil.

Desktop - textový editor predávaný firmou Proxima, vybavený niektorými funkiami DTP

font - je vlastne počítačové spracovanie písma, ktoré bude zobrazené na obrazovke monitoru, alebo tlačiarne

grafický adaptér - časť profesionálneho počítača, umožňujúca zobrazovať vypočítané a vložené údaje na obrazovku monitoru

hardware - počítač, tlačiareň, klávesnica, monitor, myš, joystick a pripadne ďalšie tzv. "pevné" komponenty

hexadecimálny tvar - tvar v šestnásťkovnej číselnej sústave, hodnoty 0 až F

inštalácia - postup pri ktorom si z originálne zakúpenej diskety pripravíte svoju vlastnú pracovnú disketu

integrovaný - spoločný, vzájomne prepojený

klúč - predpis, postup navrhnutý autom, niekedy sa používa aj termín konvenčia

konverzia - pozri klúč

kód Kamenických - je navrhnuté priradenie číselných kódov čs. znakom s dialektyckými znamienkami, oproti iným (LATIN 2, KOYCS) má jednu obrovskú výhodu a to tú, že ak si bude texty vytvorené pod týmto kódovaním prezerať užívateľ, ktorý je vybavený štandardným kódom IBM, bude si môcť napriek tomu texty dosť slušne prečítať

MDOS - operačný systém vyvinutý pre Didaktik 40/80/Kompakt

mechanika - zariadenie, ktoré vykonáva čítanie a zápis súborov, podobné zariadenie ako hlava magnetofónu

MSDOS - operačný systém vyvinutý pre počítače IBM kompatibilné vyvinutý firmou Microsoft

označený súbor - súbor užívateľom vynášť z načítaného zoznamu súborov

PCX - typ uloženia obrazových dát na diskete (HDD) počítačov IBM PC

prepínač - je položka v programe, ktorá pokiaľ je aktivovaná, má vplyv na vykonávané funkcie programu

proporcionálne - tento text je písaný proporcionálne, teda medzery medzi jednotlivými písmenami nie sú rovnaké

Quick - rýchly

READY - je v zapnutom stave a pripravený

Skryté súbory - súbory, ktoré majú vo svojej hlavičke atribút H (Hidden), ktorý spôsobuje to, že súbor nebude po príkaze CAT zobrazený na obrazovke monitoru

triedenie

VideoRAM - časť pamäti počítača vyhradená na zobrazovanie informácií na monitore

View - Pozri súbor (alebo KUK, ako nám navrhoval istý užívateľ...)

**Tento plagát bol vytvorený pomocou
programu POSTER MAKER**

Kozmetický salón **ADRIANA**
začína ponúkať svoje služby
v novootvorených priestoroch
Domu kultúry Ružinov
v Dúbravke.

Otváracia doba:
denne od 10:00 do 19:00
aj v nedele

a trvalo to 3 minúty.

